राज्यसेवा (मुख्य) परीक्षा - 2015

A

2015

परीक्षा दि. १३ सप्टेंबर, २०१५

CODE : LO6

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET NO. 204849

प्रश्नपुस्तिका

सामान्य अध्ययन - II

वेळ : 2 (दोन) तास

एकूण प्रश्न : 150
एकूण गुण : 150

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 150 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक | | | | | | | |
केंद्राची संकेताक्षरे ↑ ; ↑ शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे, त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच ''उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक तीन चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील''.**

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरूद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

www.reliableacademy.com 9922933999

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

1. खालीलपैकी सार्वजनिक खर्चावर नियंत्रण ठेवण्याचे कोणते साधन आहे ?
   (a) भारताचा नियंत्रक आणि महालेखा परिक्षक
   (b) नियोजन आयोग
   (c) संसद
   (d) वित्त मंत्रालय

   पर्यायी उत्तरे :

   (1) फक्त (a) (2) (a) आणि (b)
   (3) (a), (c) आणि (d) (4) (a), (b), (c) आणि (d)

   Which of the following are the devices of control over the public expenditure ?
   (a) The CAG of India
   (b) Planning Commission
   (c) Parliament
   (d) The Finance Ministry

   Answer options :

   (1) Only (a) (2) (a) and (b)
   (3) (a), (c) and (d) (4) (a), (b), (c) and (d)

---

2. पंचायत न्यायालय काही राज्यांमध्ये विभिन्न नावाने कार्य करीत आहे, जसे की :
   (a) न्याय पंचायत (b) पंचायत अदालत
   (c) स्थल पंचायत (d) ग्राम कचेरी

   पर्यायी उत्तरे :

   (1) फक्त (a), (b), (c) (2) फक्त (a), (b), (d)
   (3) फक्त (a), (c), (d) (4) फक्त (b), (c), (d)

   Panchayat Courts are functioning in some states under various names, like :
   (a) Nyaya Panchayat (b) Panchayat Adalat
   (c) Sthal Panchayat (d) Gram Kacheri

   Answer options :

   (1) Only (a), (b), (c) (2) Only (a), (b), (d)
   (3) Only (a), (c), (d) (4) Only (b), (c), (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

3. पुढील कोणते विधान **चुकीचे** आहे ?

(a) प्रत्यक्षात उपराष्ट्रपती लोकसभेचाच नामनिर्देशित असतो.

(b) त्यादृष्टीने राज्यसभेला आपला अध्यक्ष निवडण्याचा अधिकार नाकारला गेला आहे.

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which of the following statements is **incorrect** ?

(a) In reality Vice-President is elected by the Lok Sabha alone.

(b) In that way Council of States has been denied the right to elect its leader.

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

4. 2000 साली भारतीय संघराज्यात उत्तराखंड, छत्तीसगढ व झारखंड या तीन नवीन राज्यांची जवळपास एकाचवेळी निर्मिती झाली. परन्तु या तीन राज्यांचे निर्मिती अधिनियम जेंव्हा वास्तव्यात आले तेंव्हा त्यांचा कालानुक्रम काय होता ?

(1) उत्तराखंड, छत्तीसगढ, झारखंड

(2) झारखंड, उत्तराखंड, छत्तीसगढ

(3) छत्तीसगढ, उत्तराखंड, झारखंड

(4) उत्तराखंड, झारखंड, छत्तीसगढ

In the year 2000 the three states of Uttarakhand, Chhattisgarh and Jharkhand were established almost at the same time. However what is the order in which the Acts creating these states came into effect ?

(1) Uttarakhand, Chhattisgarh, Jharkhand

(2) Jharkhand, Uttarakhand, Chhattisgarh

(3) Chhattisgarh, Uttarakhand, Jharkhand

(4) Uttarakhand, Jharkhand, Chhattisgarh

---

5. खालील मुद्यांचा विचार करा :

(a) संविधान सभेच्या सदस्यांनी 26 जानेवारी 1950 रोजी संविधानावर स्वाक्षऱ्या केल्या.

(b) मूळ भारतीय संविधानात 395 कलमे आणि 12 परिशिष्टे होती.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) बरोबर आहेत (2) (a) बरोबर आहे

(3) (b) बरोबर आहे (4) (a) आणि (b) दोन्ही चूक आहेत

Consider the following statements :

(a) The Constitution was signed by the members of the Constituent Assembly on 26th January 1950.

(b) There were 395 articles and 12 schedules in the original Indian Constitution.

Answer options :

(1) (a) and (b) are correct (2) (a) is correct

(3) (b) is correct (4) (a) and (b) both are wrong

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

6. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) भारतात कौटुंबिक न्यायालये कायदा, 1984 अंतर्गत कौटुंबिक न्यायालये स्थापन करण्यात आली आहेत.

(b) महाराष्ट्रातील पहिले कौटुंबिक न्यायालय 1988 साली पुणे येथे स्थापन झाले.

(c) सद्यस्थितीत महाराष्ट्रात 32 कौटुंबिक न्यायालये कार्यरत आहेत.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) (a) आणि (b) (3) फक्त (b) (4) (b) आणि (c)

Consider the following statements :

(a) In India, the Family Courts are established under the Family Courts Act 1984.

(b) In 1988, the First Family Court was established in Maharashtra at Pune.

(c) At present 32 Family Courts are functioning in Maharashtra.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) (a) and (b) (3) Only (b) (4) (b) and (c)

---

7. भारतात सरकारी आदेशावर मंत्र्यांची सही नसते.

इंग्लंडमधे मात्र :

(a) प्रत्येक सरकारी आदेशावर मंत्र्याची प्रतिस्वाक्षरी असते.

(b) राजाला न्यायालयात नेता येत नाही कारण ''राजा चूक करू शकत नाही''.

वरील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

In India Govt. orders are not issued under the signatures of the Minister.

In England :

(a) Every Govt. order is countersigned by the Minister.

(b) The king cannot be taken to the Court of Law as "The king can do no wrong".

Which one of the above two statements is **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9822333999

8. सर्वोच्च न्यायालयाने काही वैशिष्ट्यांना संविधानाची पायाभूत वैशिष्ट्ये म्हणून मान्यता दिलेली आहे. पुढीलपैकी कोणत्या वैशिष्ट्यांचा त्यात समावेश होतो ते सांगा ?

(a) समतेचे तत्व (b) न्यायालयीन पुनर्विलोकन
(c) संघराज्य (d) सार्वभौमत्व

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (c), (d) (2) (b), (c), (d)
(3) (a), (b), (c) (4) (c), (d), (a)

Supreme Court has recognised certain features as the basic features of the Indian Constitution. Which of the following features are so recognised ?

(a) Principle of equality (b) Judicial Review
(c) Federalism (d) Sovereignty

Answer options :

(1) (a), (b), (c), (d) (2) (b), (c), (d)
(3) (a), (b), (c) (4) (c), (d), (a)

---

9. भारतीय संघराज्यासंदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) भारतीय राज्यघटनेच्या तिसऱ्या कलमानुसार संसदेला नवीन राज्य निर्माण करण्याचा, त्यांचे क्षेत्र कमी करण्याचा किंवा त्यांचे नाव बदलण्याचा अधिकार आहे.

(b) राज्यघटना दुरुस्तीच्या प्रक्रियेत राज्ये सहभागी होत नाहीत.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b)
(3) (a) आणि (b) (4) वरीलपैकी एकही नाही

Consider the following statements regarding Indian Federation :

(a) Article 3 of the Indian Constitution empowers the Parliament to create new states, alter their boundries, even their names.

(b) The state does not participate in the amendment process.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b)
(3) (a) and (b) (4) None of the above

---

www.reliableacademy.com 9222233999

10. भारताच्या महान्यायवादी संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) भारताच्या राष्ट्रपतींकडून महान्यायवादींची नियुक्ती केली जाते.

(b) सर्वोच्च न्यायालयाचा न्यायाधीश म्हणून नियुक्त करण्यासाठी जी किमान पात्रता लागते, तीच पात्रता त्यांना आवश्यक आहे.

(c) ते संसदेचे पदसिद्ध सदस्य असतात.

(d) भारताच्या सर्व न्यायालयात उपस्थित राहण्याचा त्यांना अधिकार आहे.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) (a) आणि (b) (2) (a), (b) आणि (c)

(3) (b), (c) आणि (d) (4) (a), (b) आणि (d)

Consider the following statements regarding the Attorney General of India :

(a) The Attorney-General is appointed by the President of India.

(b) He has to have the qualifications as are required for a judge of the Supreme Court.

(c) He is the ex-officio member of Parliament.

(d) He has the right of audience in all the Courts of India.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) (a) and (b) (2) (a), (b) and (c)

(3) (b), (c) and (d) (4) (a), (b) and (d)

---

11. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) भारतीय राज्यघटनेच्या 262 व्या कलमानुसार भारतीय संसदेने आंतरराज्य जलविवाद अधिनियम 1956 अंमलात आणला.

(b) या अधिनियमात 2014 मध्ये दुरुस्ती करण्यात आली.

(c) गोदावरी, नर्मदा, कृष्णा आदेश दुरुस्तीआधी करण्यात आले होते आणि ते आता बदलता येत नाहीत.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) (a) आणि (b) (3) फक्त (c) (4) (a) आणि (c)

Consider the following statements :

(a) The Interstate Water Disputes Act 1956 is an act of the Parliament of India enacted under Article 262 of the Constitution of India.

(b) This act has been amended in 2014.

(c) The Godavari, Narmada, Krishna orders were made before the amendment and now cannot be altered.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) (a) and (b) (3) Only (c) (4) (a) and (c)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

12. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) सरदार स्वर्ण सिंह समितीच्या शिफारशीवरून 42 व्या घटनादुरुस्तीने मूलभूत कर्तव्यांची यादी भारतीय राज्यघटनेत समाविष्ट केली गेली.

(b) 2006 मध्ये 86 व्या घटनादुरुस्तीद्वारे सहा ते चौदा वयोगटातील मुलांना मुक्त व अनिवार्य प्राथमिक शिक्षण देणे शासनास बंधनकारक केले गेले.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) वरीलपैकी नाही

Consider the following statements :

(a) On the recommendations of Sardar Swarn Singh Committee, the Fundamental Duties were included in the Indian Constitution by the 42^{nd} amendment.

(b) In 2006, through the 86^{th} amendment providing for free and compulsory primary education to the children between the ages of six and fourteen years has been made mandatory on the Govt.

Which of the statement/s given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of above

---

13. इंदिरा गांधी विरूद्ध राज नारायण खटल्याने घटनेच्या मूलभूत चौकटीचे कोणते मूलभूत घटक प्रदान केले?

(a) दर्जा व संधीची समानता

(b) कायद्याचे राज्य

(c) धर्मनिरपेक्षता व सद्सद्विवेकबुद्धीचे स्वातंत्र्य

(d) सत्तेचे विभाजन

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a), (b), (c) (2) फक्त (a), (b), (d)

(3) फक्त (a), (c), (d) (4) फक्त (b), (c), (d)

Which fundamental elements of the basic structure of the Constitution are given by the Indira Gandhi Vs Raj Narain Case ?

(a) Equality of status and opportunity

(b) Rule of law

(c) Secularism and freedom of conscience

(d) Separation of Powers

Answer options :

(1) Only (a), (b), (c) (2) Only (a), (b), (d)

(3) Only (a), (c), (d) (4) Only (b), (c), (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

14. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) पहिल्या लोकसभेत (1951) अनु. जातींसाठी 72 व अनु. जमातींसाठी 26 जागा राखीव होत्या.

(b) 16 व्या लोकसभेत (2014) अनु. जातींसाठी 79 व अनु. जमातींसाठी 41 जागा राखीव होत्या.

(c) महाराष्ट्रातील एकूण 48 जागांपैकी लोकसभेसाठी अनु. जातींसाठी 05 तर अनु. जमातींसाठी 04 जागा राखीव आहेत.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c) (3) (a) आणि (c) (4) (a), (b) आणि (c)

Consider the following statements :

(a) In the First Lok Sabha (1951), 72 seats were reserved for the Scheduled Castes and 26 seats were reserved for the Scheduled Tribes.

(b) In the 16th Lok Sabha (2014), 79 seats were reserved for the Scheduled Castes and 41 seats reserved for the Scheduled Tribes.

(c) Out of 48 seats from Maharashtra 05 seats are reserved for the S.Cs. and 04 seats are reserved for the S.Ts. in the Loksabha.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) (a) and (b) (2) (b) and (c) (3) (a) and (c) (4) (a), (b) and (c)

---

15. राष्ट्रीय अनुसूचित जाती आयोगाची कार्ये :

(a) अनुसूचित जातीच्या सुरक्षे संबंधी सर्व बाबींचा शोध घेणे.

(b) अनुसूचित जातीच्या अधिकारहनन बाबतीतील विशिष्ट तक्रारींची चौकशी करणे.

(c) अनुसूचित जातीच्या सामाजिक-आर्थिक विकासाच्या नियोजन प्रक्रियाबाबत सल्ला देणे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a), (b) (2) फक्त (a), (c)

(3) फक्त (b), (c) (4) वरील सर्व

The functions of the National Commission for the scheduled castes :

(a) To investigate all matters relating to safeguards provided for SCs.

(b) To inquire into specific complaints related to deprivation of rights of the SCs.

(c) To advise on planning process of socio-economic development of SCs.

Answer options :

(1) Only (a), (b) (2) Only (a), (c)

(3) Only (b), (c) (4) All of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9822233999

16. लोकपालासंदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) 1963 मध्ये डॉ.एल.एम. सिंघवी यांनी सर्वप्रथम लोकपाल ही संज्ञा वापरली.

(b) पहिले जन लोकपाल विधेयक शांती भूषण यांनी 1968 मध्ये सादर केले.

(c) आतापावेतो लोकपाल वा जनलोकपाल बिल संसदेत आठ वेळेला प्रस्तुत केले गेले.

(d) अंतिमत: 2013 मध्ये लोकपाल विधेयकाला संसदेची मान्यता मिळाली.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहेत ?

(1) (b), (c), (d) (2) (a), (b), (d)

(3) (a), (b), (c) (4) (a), (b), (c), (d)

Consider the following statements regarding Lokpal :

(a) The term Lokpal was coined by Dr. L.M. Sanghvi in 1963.

(b) The first Janlokpal bill was proposed in 1968 by Shanti Bhushan.

(c) The Lokpal or Janlokpal bill has so far been introduced in the Parliament for eight times.

(d) The Lokpal bill was finally enacted by Parliament in 2013.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) (b), (c), (d) (2) (a), (b), (d)

(3) (a), (b), (c) (4) (a), (b), (c), (d)

---

17. लोकायुक्तांसंदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) लोकायुक्त संस्था स्थापन करणारे महाराष्ट्र हे भारतातील पहिले राज्य आहे.

(b) लोकायुक्तांची नियुक्ती मुख्यमंत्र्यांकडून केली जाते.

(c) कर्नाटक लोकायुक्त संस्था संपूर्ण देशात सर्वात जास्त प्रभावशाली म्हणून ओळखली जाते.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c) (3) (a) आणि (c) (4) (a), (b) आणि (c)

Consider the following statements regarding the Lokayukta :

(a) Maharashtra is the First State to establish the institution of Lokayukta.

(b) Lokayukta is appointed by the Chief Minister.

(c) Karnataka Lokayukta is considered as the most powerful Lokayukta in the country.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) (a) and (b) (2) (b) and (c) (3) (a) and (c) (4) (a), (b) and (c)

---

www.reliableacademy.com 9922333999

18. योग्य क्रम लावा : (भारताचे राष्ट्रपती)

(a) नीलम संजीव रेड्डी (b) आर. वेंकटरमण

(c) ग्यानी झैल सिंग (d) डॉ. एफ.ए. अहमद

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (c), (d) (2) (d), (a), (b), (c)

(3) (a), (d), (b), (c) (4) (d), (a), (c), (b)

Arrange in an appropriate order (Presidents of India)

(a) Neelam Sanjiva Reddy (b) R. Venkataraman

(c) Giani Zail Singh (d) Dr. F.A. Ahmed

Answer options :

(1) (a), (b), (c), (d) (2) (d), (a), (b), (c)

(3) (a), (d), (b), (c) (4) (d), (a), (c), (b)

---

19. पुढीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(a) अतारांकित प्रश्नाला पूरक प्रश्न विचारता येत नाहीत.

(b) अल्पसूचना प्रश्न का विचारल्या जात आहे याचे कारण द्यावयाची गरज नसते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which of the statements given below is/are **correct** ?

(a) Supplementary questions to the unstarred question cannot be asked.

(b) The reason for asking a short notice question is not to be given.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

20. महिलांच्या लोकसभेतील प्रतिनिधित्वासंदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) पहिल्या लोकसभेत केवळ 4.4% महिला सदस्या होत्या.

(b) 16 व्या लोकसभेत त्या सहापट वाढल्या आहेत.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही

Consider the following statements regarding women's representation in the Lok Sabha :

(a) The First Lok Sabha had only 4.4% women members.

(b) In the 16^{th} Lok Sabha, they have risen six fold.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

---

21. खालील विधानांचा विचार करा :

(a) डॉ. राजेंद्र प्रसाद हे नियम समितीचे अध्यक्ष होते.

(b) मौलाना अबुल कलाम आझाद हे या समितीचे सदस्य होते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (b) बरोबर आहे (2) (a) बरोबर आहे

(3) (a) व (b) दोन्ही बरोबर आहेत (4) (a) व (b) दोन्ही चूक आहेत

Consider the following statements :

(a) Dr. Rajendra Prasad was the Chairman of the Rules Committee.

(b) Maulana Abul Kalam Azad was a member of this Committee.

Answer options :

(1) (b) is correct (2) (a) is correct

(3) (a) and (b) both are correct (4) (a) and (b) both are wrong

---

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9422333999

22. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) मूलभूत हक्क व्यक्तीसापेक्ष आहेत तर मार्गदर्शक तत्वे समाजसापेक्ष आहेत.

(b) राजकीय लोकशाही प्रस्थापित करणे हे मूलभूत हक्कांचे उद्दिष्ट आहे. सामाजिक लोकशाही निर्माण करणे हे मार्गदर्शक तत्वाचे उद्दिष्ट आहे.

(c) एका दृष्टीने मूलभूत हक्क नकारात्मक आहेत तर मार्गदर्शक तत्वे सकारात्मक आहेत.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c) (3) (a) आणि (c) (4) (a), (b) आणि (c)

Consider the following statements :

(a) Fundamental Rights are individual-oriented but Directive Principles are community oriented.

(b) Fundamental Rights seek to establish political democracy. Directive Principles seek to establish social democracy.

(c) In a way Fundamental Rights are negative while the Directive Principles are positive.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) (a) and (b) (2) (b) and (c) (3) (a) and (c) (4) (a), (b) and (c)

---

23. पुढील कोणते विधान **अयोग्य** आहे ?

(a) लोकसभेत 2/3 बहुमताने मंजूर झालेल्या ठरावानेच अध्यक्षाला दूर करता येते.

(b) उपरोक्त ठराव मांडण्यास किमान सात दिवसांची नोटीस द्यावी लागते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which of the following statements is **incorrect** ?

(a) Speaker may be removed from his office by a resolution of the Lok Sabha passed only by 2/3 majority of the Lok Sabha.

(b) At least a seven days notice has to be given before moving the aforesaid resolution.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

24. संघराज्यात नवीन प्रदेशांच्या प्रवेशाबाबत कोणत्या घटनादुरूस्त्या संबंधित आहेत ?

(a) 10 वी घटनादुरुस्ती
(b) 12 वी घटनादुरुस्ती
(c) 14 वी घटनादुरुस्ती
(d) 16 वी घटनादुरुस्ती

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a), (b) आणि (c)
(2) फक्त (a), (c) आणि (d)
(3) फक्त (a), (b) आणि (d)
(4) फक्त (b), (c) आणि (d)

Which Constitutional Amendments are related with the inclusion of new territories into the union ?

(a) 10^{th} Constitutional Amendment
(b) 12^{th} Constitutional Amendment
(c) 14^{th} Constitutional Amendment
(d) 16^{th} Constitutional Amendment

Answer options :

(1) Only (a), (b) and (c)
(2) Only (a), (c) and (d)
(3) Only (a), (b) and (d)
(4) Only (b), (c) and (d)

---

25. राज्यांची पुनर्रचना किंवा संघ-राज्य संबंध याच्याशी संबंधित आयोग व समित्या कोणत्या आहेत ?

(a) जेव्हीपी समिती
(b) सरकारीया आयोग
(c) इंद्रजित गुप्ता समिती
(d) राजमन्नार समिती

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a), (b), (c)
(2) फक्त (a), (b), (d)
(3) फक्त (a), (c), (d)
(4) फक्त (b), (c), (d)

Which commissions and committees are related to the reorganisation of states or to the union-state relations ?

(a) JVP Committee
(b) Sarkaria Commission
(c) Indrajit Gupta Committee
(d) Rajamannar Committee

Answer options :

(1) Only (a), (b), (c)
(2) Only (a), (b), (d)
(3) Only (a), (c), (d)
(4) Only (b), (c), (d)

---

www.reliableacademy.com 9922333999

26. पुढील विधानांपैकी कोणते **अयोग्य** आहे ?
(1) बिहार राज्यात उत्तर प्रदेशाच्या बरोबर अर्धे लोकसभा सदस्य आहेत.
(2) केरळ राज्यात बिहारच्या बरोबर अर्धे लोकसभा सदस्य आहेत.
(3) हरियाणा राज्यात केरळाच्या बरोबर अर्धे लोकसभा सदस्य आहेत.
(4) यापैकी कोणतेही नाही

Which one of the following statements is **incorrect** ?
(1) Bihar has exactly half the number of MPs the UP has.
(2) Kerala has exactly half the no. of MPs Bihar has.
(3) Haryana has exactly half the number of MPs Kerala has.
(4) None of the above

---

27. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?
(a) राज्य विधान सभेचा सदस्य उपराष्ट्रपती पदासाठी उभा राहू शकत नाही.
(b) राज्यसभेच्या ठरावाने जो की सदस्यांच्या साध्या बहुमताने संमत केलेला आहे, उपराष्ट्रपतीला पदावरून दूर करता येते, त्यात लोकसभेचा काहीही सहभाग नसतो.

पर्यायी उत्तरे :
(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्हीही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?
(a) A member of the State Legislature cannot contest for the post of Vice-President.
(b) The Vice-President can be removed by a resolution of the Council of States passed by a simple majority of the members with the House of People having nothing to do with it.

Answer options :
(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

28. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **अयोग्य** आहे ?
(a) बावनाव्या घटनादुरुस्तीने मतदानाचे वय 21 वरून 18 वर आणले गेले.
(b) एकसष्ठाव्या घटनादुरुस्तीने संसद व राज्य विधानमंडळांच्या सदस्यांचा दलबदलूपणा बेकायदेशीर ठरविला गेला.

पर्यायी उत्तरे :
(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **incorrect** ?
(a) The fifty second amendment reduced the voting age from 21 to 18 years.
(b) The sixty first amendment outlawed defections by the members of Parliament and state legislatures.

Answer options :
(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

29. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) राष्ट्रीय अनुसूचित जाती आयोगाची स्थापना 2003 मध्ये झाली.

(b) राष्ट्रीय अनुसूचित जाती आयोगात एक अध्यक्ष एक उपाध्यक्ष, आणि तीन सदस्य असतात.

(c) राष्ट्रीय अनुसूचित जाती आयोगातील सदस्यांची नेमणूक पाच वर्षासाठी केली जाते.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c) (3) फक्त (b) (4) (a) आणि (c)

Consider the following statements :

(a) The National Scheduled Castes Commission was established in 2003.

(b) The National Scheduled Castes Commission consists of one Chairman, one Vice-Chairman and three members.

(c) The members of the National Scheduled Castes Commission are appointed for five years.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) (a) and (b) (2) (b) and (c) (3) Only (b) (4) (a) and (c)

---

30. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) भारतीय संविधान समितीची पहिली बैठक 9 ते 23 डिसेंबर 1946 रोजी नवी दिल्ली येथे पार पडली.

(b) सरदार हुकूम सिंग, के.टी. शाह, महावीर त्यागी हे भारतीय घटना समितीतील बिगर काँग्रेस पक्षाचे सदस्य होते.

(c) संविधान सभेच्या पहिल्या बैठकीस मुस्लीम लीगचे सर्व सदस्य हजर होते.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c) (3) (a) आणि (c) (4) (a), (b) आणि (c)

Consider the following statements :

(a) The first meeting of the Indian Constituent Assembly was held between 9th to 23rd December 1946 at New Delhi.

(b) Sardar Hukum Singh, K.T. Shah, Mahaveer Tyagi were the non Congress party members of the Indian Constituent Assembly.

(c) All the Muslim League members were present in the first meeting of the Constituent Assembly of India.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) (a) and (b) (2) (b) and (c) (3) (a) and (c) (4) (a), (b) and (c)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

31. वित्त आयोगासंदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) भारतीय राज्यघटनेच्या 280 व्या कलमानुसार वित्त आयोगाची स्थापना केली जाते.

(b) बी.के. चतुर्वेदी हे 13 व्या वित्त आयोगाचे अध्यक्ष आहेत.

(c) वित्त आयोगात अध्यक्षांव्यतिरिक्त 5 सदस्य असतात.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) (a) आणि (b) (2) फक्त (a) (3) (b) आणि (c) (4) (a), (b) आणि (c)

Consider the following statements regarding the Finance Commission :

(a) The Finance Commission is established under Article 280 of the Indian Constitution.

(b) B.K. Chaturvedi is the Chairperson of the 13th Finance Commission.

(c) Excluding Chairperson there are five members in the Finance Commission.

Which of the statement/s given above is/are **correct** ?

(1) (a) and (b) (2) Only (a) (3) (b) and (c) (4) (a), (b) and (c)

---

32. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) राष्ट्रीय हरीत न्यायाधिकरणाची स्थापना 2008 मध्ये झाली.

(b) न्या. लोकेश्वर सिंह पंत हे या न्यायाधिकरणाचे पहिले अध्यक्ष होते.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही

Consider the following statements :

(a) The National Green Tribunal has been established in 2008.

(b) Justice Lokeshwar Singh Panta was the first chairman of this tribunal.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

33. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) भारतीय संविधानामध्ये 368 व्या कलमांतर्गत संविधान दुरुस्तीची तरतूद करण्यात आली आहे.

(b) 2012 पर्यंत भारतीय संविधानात 98 दुरुस्त्या करण्यात आल्या आहेत.

(c) संविधान दुरुस्ती विधेयक सादर करताना राष्ट्रपतींची पूर्वसंमती आवश्यक असते.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) (b) आणि (c) (3) (a) आणि (b) (4) फक्त (c)

Consider the following statements :

(a) The amendment procedure is provided for in the Constitution of India, under Article 368.

(b) There were 98 amendments to the Constitution of India till 2012.

(c) Prior permission of the President is required for introducing the amendment bill.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) (b) and (c) (3) (a) and (b) (4) Only (c)

---

34. **सूची (A)** व **सूची (B)** मधील जोड्या जुळवा :

	सूची (A) **राज्य**		**सूची (B)** **विशेष तरतुदी**
(a)	मिझोराम	(i)	कलम 371
(b)	अरुणाचल प्रदेश	(ii)	कलम 371 G
(c)	महाराष्ट्र	(iii)	कलम 371 I
(d)	गोवा	(iv)	कलम 371 H

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(2)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(3)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)
(4)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)

Match **List (A)** with **List (B)** :

	List (A) **State**		**List (B)** **Special Provisions**
(a)	Mizoram	(i)	Art. 371
(b)	Arunachal Pradesh	(ii)	Art. 371 G
(c)	Maharashtra	(iii)	Art. 371 I
(d)	Goa	(iv)	Art. 371 H

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)
(2)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(3)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)
(4)	(iv)	(i)	(iii)	(ii)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

35. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) राष्ट्रीय अल्पसंख्यांक आयोगाची स्थापना 1982 मध्ये पारित कायद्याअंतर्गत झाली.

(b) केंद्र सरकारने केवळ मुस्लीम, ख्रिश्चन, शीख, बौद्ध आणि झोरास्ट्रीयन (पारशी) समूहांना अल्पसंख्यांक म्हणून अधिसूचित केले आहे.

(c) न्या. एम.आर. ए. अन्सारी हे संवैधानिक अल्पसंख्यांक आयोगाचे पहिले अध्यक्ष होते.

वरीलपैकी कोणते विधान **बरोबर** आहे ?

(1) (a) (2) (b)

(3) (c) (4) वरीलपैकी एकही नाही

Consider the following statements :

(a) The National Commission for minorities was established under an Act passed in 1982.

(b) Only Muslims, Christians, Sikhs, Buddhists and Zoroastrians (Parsis) have been notified as minority communities by the Union Government.

(c) Justice M.R.A. Ansari was the first chairperson of the statutory Commission for minorities.

Which of the statements given above is **correct** ?

(1) (a) (2) (b)

(3) (c) (4) None of the above

---

36. पुढीलपैकी कोणत्या राज्यांची लोकसभेच्या जागांमध्ये एक जागा निर्धारित करण्यात आली आहे ?

(a) मिझोराम (b) नागालँड (c) त्रिपुरा (d) सिक्कीम

(e) गोवा (f) चंदीगढ (g) मणीपूर

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (c), (d), (e) (2) (a), (b), (d), (f)

(3) (a), (b), (d) (4) (b), (c) (d), (g)

Which of the following states have only one seat in the Lok Sabha ?

(a) Mizoram (b) Nagaland (c) Tripura (d) Sikkim

(e) Goa (f) Chandigarh (g) Manipur

Answer options :

(1) (a), (b), (c), (d), (e) (2) (a), (b), (d), (f)

(3) (a), (b), (d) (4) (b), (c) (d), (g)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9822333999

37. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) ऑडीट ब्युरो ऑफ सरक्युलेशनच्या अहवालानुसार जानेवारी ते जून 2014 या काळात दै. भास्कर हे हिंदी वृत्तपत्र भारतातील सर्वाधिक वितरण असलेले वृत्तपत्र होते.

(b) दै. सकाळ हे महाराष्ट्रातील सर्वाधिक वितरण असलेले वृत्तपत्र आहे.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही

Consider the following statements :

(a) According to Audit Bureau of circulation the Hindi newspaper Dainik Bhaskar was the highest circulated newspaper in India during January to June 2014.

(b) Dainik Sakal had the highest circulation in Maharashtra.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

---

38. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) केंद्रीय विद्यालय योजना 1962 मध्ये बदली पात्र केंद्रीय शासनाच्या कर्मचाऱ्यांच्या पाल्यांच्या अखंड शिक्षणासाठी मान्य केली गेली.

(b) परदेशात 3 केंद्रीय विद्यालये आहेत मॉस्को, न्युयार्क आणि लंडन येथे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) The scheme of Kendriya Vidyalaya was approved in 1962 to provide uninterrupted education to the wards of the transferable Central Govt. employees.

(b) There are 3 Central Schools abroad in Moscow, New York and London.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

39. पुढील विधानांपैकी कोणते **अयोग्य** आहे ?

(1) आतापावेतो सहा उप-राष्ट्रपती पुढे राष्ट्रपती झाले आहेत.

(2) केवळ एका उप-राष्ट्रपतींकडे राष्ट्रपती पदाचा अधिकचा भार राहीला आहे.

(3) वरील एका व्यतिरिक्त केवळ एका उप-राष्ट्रपतींकडे – श्री व्ही.व्ही. गिरी, राष्ट्रपती पदाचा अधिकचा तसेच नियमित पदभार राहीला आहे.

(4) तीन उप-राष्ट्रपती राष्ट्रपती न बनता उप-राष्ट्रपती म्हणूनच निवृत्त झाले.

Which one of the following statements is **incorrect** ?

(1) So far six Vice-Presidents have gone on to become Presidents.

(2) Only one Vice-President had an additional charge of the post of President.

(3) In addition to the one above only one Mr. V.V. Giri had an additional charge and so also the regular charge of the post of President.

(4) Three Vice-Presidents have retired as such without becoming a President.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

40. भाषण व अभिव्यक्ती स्वातंत्र्याच्या अधिकारावरील मर्यादा आहेत :

(a) देशाची सुरक्षा (b) न्यायालयांचा अवमान

(c) बदनामी (d) भारताचे सार्वभौमत्व व एकात्मता

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a), (b), (c) (2) फक्त (a), (c), (d)

(3) फक्त (a), (b), (d) (4) वरील सर्व

The limitations on the right to freedom of speech and expression are :

(a) Security of the state (b) Contempt of court

(c) Defamation (d) Sovereignty and Integrity of India

Answer options :

(1) Only (a), (b), (c) (2) Only (a), (c), (d)

(3) Only (a), (b), (d) (4) All the above

---

41. महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेबाबत खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) महाराष्ट्र नवनिर्माण सेनेची स्थापना 9 मार्च 2006 मध्ये झाली.

(b) 2012 च्या नाशिक महापालिका निवडणूकीत या पक्षाने 63 जागा जिंकल्या.

(c) 2009 च्या विधानसभा निवडणूकीत या पक्षाने 13 जागा जिंकल्या होत्या.

(d) 2014 च्या विधानसभा निवडणूकीत या पक्षाने 3 जागा जिंकल्या.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) (a) आणि (b) (2) (b), (c) आणि (d) (3) (a) आणि (c) (4) (a), (b) आणि (c)

Consider the following statements regarding Maharashtra Navnirman Sena :

(a) Maharashtra Navnirman Sena was founded on 9th March 2006.

(b) MNS won 63 seats in the Municipal Corporation elections of Nashik in 2012.

(c) MNS won 13 seats in the Assembly Elections of 2009.

(d) In the Assembly Elections of 2014, the party won 3 seats.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) (a) and (b) (2) (b), (c) and (d) (3) (a) and (c) (4) (a), (b) and (c)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

42. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य नाही** ?

(a) तेलंगणा राष्ट्र समितीचे निवडणुक चिन्ह उगवता सूर्य आहे.

(b) द्रविड मुनेत्र कझगमचे निवडणुक चिन्ह मोटरगाडी आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **incorrect ?**

(a) Telangana Rashtra Samiti has 'Rising Sun' as its symbol.

(b) Dravida Munnetra Kazhagam has a 'car' as its symbol.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

43. खालील विधाने लक्षात घ्या :

(a) भारतात पहिली मतदार संघ पुनर्रचना 1952 मध्ये झाली.

(b) भारतात चौथी मतदारसंघ पुनर्रचना, परिसीमन कायदा 2002 नुसार झाली.

(c) भारतात शेवटची मतदारसंघ पुनर्रचना 1971 च्या जनगणना आकडेवारीनुसार झाली.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) (a) आणि (b) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (c) (4) फक्त (c)

Consider the following statements :

(a) In 1952, the First delimitation of constituencies was done in India.

(b) The Fourth delimitation was done under the Delimitation Act 2002.

(c) The last delimitation was done in India using the figures of the population census 1971.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) (a) and (b) (2) Only (b) (3) (a) and (c) (4) Only (c)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

44. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य नाही** ?

(a) सन 2008 - 09 मध्ये एकूण 18 केंद्रीय विद्यापीठे स्थापन केली गेली त्या राज्यांत ज्यात पूर्वी असे विद्यापीठ नव्हते.

(b) इंदिरा गांधी आदिवासी विद्यापीठ 2008 - 09 मध्येच अमरकंटक मध्यप्रदेश येथे स्थापन झाले जे अद्याप पदवी व पदव्युत्तर अभ्यासक्रम चालवतात परंतु संशोधन करीत नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **incorrect** ?

(a) Central Universities, in all 18 in number were established during 2008 - 09 in the states which did not have a central university.

(b) Indira Gandhi Tribal University established during 2008 - 09 at Amarkantak Madhya Pradesh is so for running only Undergraduate and Postgraduate courses without the research facilities.

Answer options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

45. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) 2014 च्या लोकसभा निवडणुकीत 66.4% मतदान झाले, की जे आजपर्यंत सर्वाधिक आहे.

(b) 2009 च्या निवडणुकांच्या तुलनेत ही वाढ 32.71% होती.

वरीलपैकी कोणते/ती विधाने/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही

Consider the following statements :

(a) The percentage of voter turnout in the 2014 Loksabha Elections was 66.4% a record high to date.

(b) Compared to the 2009 elections, this was an increase of 32.71%.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9422333999

46. खालील विधाने वाचा :

(a) उच्च शिक्षण संस्थांना औद्योगिक विकासाशी जोडून देणे.

(b) भारतातील उच्च शिक्षण संस्थांना परदेशी उच्च शिक्षण संस्थांबरोबर जोडून देणे.

(c) उच्च शिक्षण संस्थांना स्थानिक समुदायांशी जोडून देऊन त्यांच्यापुढील विकासाच्या मार्गातील आव्हानांना सामोरे जाणारे सुयोग्य तंत्रज्ञान देणे.

(d) भारतातील सर्व उच्च शिक्षण संस्थांना इंटरनेटच्या माध्यमातून परस्परांशी जोडून देणे.

उन्नत भारत अभियानाच्या ध्येयासंदर्भात वरीलपैकी कोणती विधाने **चुकीची** आहेत ?

(1) (a), (b), (c) (2) (a) आणि (d) (3) (a), (b), (d) (4) (b), (c), (d)

Consider the following statements :

(a) to connect higher educational institutes with industrial development.

(b) to connect institutes of higher education in India with the foreign institutes of higher education.

(c) to connect institutes of higher education with local communities to address the developmental challenges through appropriate technologies.

(d) to connect all institutes of higher education with each other through internet in India.

Which of the above statements regarding the aim of Unnat Bharat Abhiyan are **incorrect** ?

(1) (a), (b), (c) (2) (a) and (d) (3) (a), (b), (d) (4) (b), (c), (d)

---

47. मुख्य प्रवाहातील जनसंपर्क प्रसार माध्यमातील काही प्रमुख महिला आहेत :

(a) विनीता श्रीवास्तव (b) जयश्री खाडीलकर – पांडे

(c) उल्का महाजन (d) बेगम इमराना समनानी

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a), (b), (d) (2) फक्त (a), (c), (d)

(3) फक्त (b), (c), (d) (4) वरील सर्व

Some of the prominent women in the main stream mass media are :

(a) Vineeta Shrivastava (b) Jayshree Khadilkar-Pande

(c) Ulka Mahajan (d) Begum Imrana Samnani

Answer options :

(1) Only (a), (b), (d) (2) Only (a), (c), (d)

(3) Only (b), (c), (d) (4) All the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

48. निवडणुक आयोग संसद किंवा राज्य विधिमंडळाची निवडणूक लढवू इच्छिणाऱ्या उमेदवारांकडून प्रतिज्ञा लेखावर खालील माहिती मागते ______.

(a) शैक्षणिक पात्रता
(b) चल व अचल संपत्ती
(c) सार्वजनिक वित्तीय संस्थेकडील थकबाकी
(d) उमेदवाराचा राजकीय इतिहास

योग्य पर्याय निवडा :

(1) फक्त (a), (b), (c) (2) फक्त (a), (b), (d)
(3) फक्त (a), (c), (d) (4) फक्त (b), (c), (d)

The Election Commission calls for the following information on an affidavit from the candidates seeking election to the Parliament or a State Legislature ______.

(a) Educational qualifications
(b) Movable and immovable assets
(c) Dues of public financial institutions
(d) Political History of the candidate.

Choose correct option :

(1) Only (a), (b), (c) (2) Only (a), (b), (d)
(3) Only (a), (c), (d) (4) Only (b), (c), (d)

---

49. (a) अनुच्छेद 19 (1) (a) अंमलात आणण्यासाठी वृत्तपत्र स्वातंत्र्य कायदा 1951 मधे केला गेला.
(b) भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद क्र.19 (1) (a) मधे 'प्रसारमाध्यमांचे स्वातंत्र्य' अनुस्यूत आहे.
(c) भारतीय संविधानातील अनुच्छेद क्र.(19) (2) अंतर्गत लादण्यात आलेली बंधने 'प्रसारमाध्यमांच्या स्वातंत्र्यावर' ही बंधनकारक आहेत.
(d) 'प्रसारमाध्यमांचे स्वातंत्र्य' हा शब्दप्रयोग भारतीय संविधानाच्या सातव्या परिशिष्टात वापरण्यात आलेला आहे.

वरीलपैकी कोणती विधाने **चुकीची** आहेत ?

(1) (a) आणि (b) (2) (c) आणि (d) (3) (b) आणि (d) (4) (a) आणि (d)

(a) The Freedom of Press Act was enacted in 1951 to give effect to Art. 19 (1) (a).
(b) Freedom of Press is implied in the Article 19 (1) (a) of the Constitution of India.
(c) Freedom of Press is subject to the restrictions that are provided under Article (19) (2) in the Constitution of India.
(d) The phrase 'freedom of press' has been used in the Constitution of India in the 7th Schedule.

Which of the above statements are **wrong** ?

(1) (a) and (b) (2) (c) and (d) (3) (b) and (d) (4) (a) and (d)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9422333999

50. राज्यसभा आणि लोकसभा यांच्या निवडणूकांबाबत पुढीलपैकी कोणत्या गोष्टी समान आहेत?

(a) 18 वर्षे पूर्ण केलेली कोणतीही नागरीक व्यक्ती ही मतदार असते.

(b) विजयी उमेदवाराला अर्ध्याहून अधिक मते मिळवावी लागतात.

(c) भारतीय निवडणूक आयोग ह्या निवडणूका घेतो.

(d) प्रत्येक मताला समान मूल्य असते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (c), (d)
(2) (a), (b), (c)
(3) (a), (b), (d)
(4) फक्त (c)

Which of the following is common to the methods of election of the members of Rajya Sabha and Lok Sabha ?

(a) Every citizen above 18 years of age is an eligible voter.

(b) The winner must get more than half of the votes.

(c) The Election Commission of India conducts these elections.

(d) Every vote has equal value.

Answer options :

(1) (a), (b), (c), (d)
(2) (a), (b), (c)
(3) (a), (b), (d)
(4) Only (c)

www.reliableacademy.com 9222333999

51. जोड्या लावा :

	'A'		'B'
(a)	राष्ट्रीय मोर्चा	(i)	2004
(b)	संयुक्त मोर्चा	(ii)	1996
(c)	एन डी ए	(iii)	1989
(d)	यु पी ए	(iv)	1997

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(ii)	(iv)	(i)
(2)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(3)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(4)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)

Match the pairs :

	'A'		'B'
(a)	National Front	(i)	2004
(b)	United Front	(ii)	1996
(c)	NDA	(iii)	1989
(d)	UPA	(iv)	1997

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(ii)	(iv)	(i)
(2)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(3)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(4)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)

52. शरद जोशी यांच्या संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) ते शेतकरी संघटनेचे संस्थापक आहेत.

(b) ते लोकसभेचे सदस्य होते.

(c) त्यांनी स्वाभिमानी पक्षाची स्थापना केली.

(d) ते किसान समन्वय समितीचे संस्थापक नेता होते.

वरीलपैकी कोणती विधाने **बरोबर** आहेत ?

(1) (b) आणि (c) (2) (b) आणि (d) (3) (c) आणि (d) (4) (a) आणि (d)

Consider the following statements in connection with Sharad Joshi :

(a) He is the founder of Shetkari Sanghatana.

(b) He was a member of the Lok Sabha.

(c) He founded the Swabhimani Party.

(d) He was the founder leader of Kisan Coordination Committee.

Which of the statements given above are **correct** ?

(1) (b) and (c) (2) (b) and (d) (3) (c) and (d) (4) (a) and (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

53. जोड्या लावा :

	'A'		'B'
(a)	लोकप्रतिनिधीत्व अधिनियम	(i)	1959
(b)	राष्ट्रपती व उपराष्ट्रपती निवडणूक अधिनियम	(ii)	1950
(c)	पुनर्रचना (मतदारसंघ) अधिनियम	(iii)	1952
(d)	संसद (अपात्रता प्रतिबंध) अधिनियम	(iv)	2002

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(3)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)
(4)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)

Match the pairs :

	'A'		'B'
(a)	Representation of People's Act	(i)	1959
(b)	Presidential and Vice-Presidential Election Act	(ii)	1950
(c)	The Delimitation Act	(iii)	1952
(d)	The Parliament (Prevention of Disqualification) Act	(iv)	2002

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(3)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)
(4)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)

---

54. 1991 आणि 1998 च्या सार्वत्रिक निवडणुकांसंदर्भात, भारतीय जनता पक्षाच्या जाहिरनाम्यात खालीलपैकी कोणत्या गोष्टी अंतर्भूत होत्या ?

(a) अनुच्छेद 370 रद्द करणे

(b) समान नागरी कायदा लागू करणे

(c) अल्पसंख्यांक आयोग रद्द करणे

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (b), (c) (2) फक्त (a), (b) (3) फक्त (a), (c) (4) (a), (b), (c)

During the 1991 and 1998 general elections the manifesto of Bhartiya Janata Party contained which of the following :

(a) To abolish the Article 370.

(b) To enforce the Uniform Civil Code.

(c) To abolish the Minority Commission.

Answer options :

(1) Only (b), (c) (2) Only (a), (b) (3) Only (a), (c) (4) (a), (b), (c)

---

www.reliableacademy.com 9222333999

55. जोड्या लावा :

	'A'		'B'
(a)	विद्यापीठ अनुदान आयोग	(i)	1972
(b)	भारतीय ऐतिहासिक संशोधन परिषद	(ii)	1969
(c)	भारतीय सामाजिक शास्त्र संशोधन परिषद	(iii)	1956
(d)	ए आय सी टी ई (अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषद)	(iv)	1945

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(2)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(3)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(4)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)

Match the pairs :

	'A'		'B'
(a)	University Grants Commission	(i)	1972
(b)	Indian Council for Historical Research	(ii)	1969
(c)	Indian Council for Social Science Research	(iii)	1956
(d)	AICTE (All India Council for Technical Education)	(iv)	1945

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(2)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(3)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)
(4)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)

56. __________ समितीने सर्व मान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांनी आपले लेखा परीक्षण केलेले लेखे ठेवणे आणि उत्पन्नाचे स्रोत आणि खर्चाचा तपशील देणे आवश्यक करणारा कायदा करण्याची सूचना केली होती.

(1) दिनेश गोस्वामी (2) न्या. व्ही.आर. कृष्ण अय्यर
(3) न्या. कुलदीप सिंग (4) व्ही.एम. तारकुंडे

__________ Committee recommended that there should be a law requiring all recognised political parties to keep audited accounts with sources of all income and details of expenses.

(1) Dinesh Goswami (2) Jt. V.R. Krishna Iyer
(3) Jt. Kuldeep Singh (4) V.M. Tarakunde

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

57. खालील विधाने वाचा :

(a) 1960 च्या दशकापासून दक्षिणेकडील राज्यात ओबीसीसाठी आरक्षण अस्तित्वात होते.

(b) उत्तर भारतात कर्पूरी ठाकूर या बिहारच्या मुख्यमंत्र्यांनी बिहारमध्ये ओबीसी आरक्षणाच्या धोरणाची सुरुवात केली.

(c) ऑगस्ट 1990 मधे केंद्र सरकारने केंद्रीय सरकारी नोकऱ्यांमधे ओबीसींना आरक्षण देण्याच्या निर्णयाची अंमलबजावणी करण्याचे ठरवले.

(d) भारतीय समाजातील ओबीसीमधील शैक्षणिक आणि सामाजिक मागासलेपणाचे प्रमाण शोधून काढण्यासाठी मंडळ आयोगाची स्थापना करण्यात आली.

भारतातील ओबीसी आरक्षणासंबंधी वरीलपैकी कोणती विधाने **बरोबर** आहेत ?

(1) (a), (c), (d) (2) (b), (c), (d)
(3) (a), (b), (c) (4) वरील एकही नाही

Consider the following statements :

(a) Reservations for the OBCs were in existence in the Southern States since the 1960s.

(b) In the North India Karpoori Thakur, the Chief Minister of Bihar, introduced a policy of the reservations for the OBCs in Bihar.

(c) In August 1990 Central Government decided to implement reservations for the OBCs in the jobs in the Central Government.

(d) Mandal Commission was set up to investigate the extent of educational and social backwardness among various sections of the OBCs in Indian society.

Which of the above statements are **correct** about the OBC reservations in India ?

(1) (a), (c), (d) (2) (b), (c), (d)
(3) (a), (b), (c) (4) None of the above

---

58. भारतातील राजकीय पक्षांच्या बाबतीत खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) किमान 5 राज्यात राज्य स्तरीय पक्ष म्हणून मान्यता मिळवणाऱ्या पक्षाला राष्ट्रीय पक्ष म्हणून मान्यता दिली जाते.

(b) एकूण वैध मतांतील राज्यात 8% मते मिळविणाऱ्या पक्षाला राज्यस्तरीय पक्ष म्हणून मान्यता दिली जाते.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Consider the following statements regarding Political Parties in India :

(a) A party gets recognition as a National Party if it gets recognition as a State Party in at least 5 states.

(b) A party should win a minimum 8% of the total valid votes polled in the state to get recognised as a state party.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

59. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) कस्तुरबा गांधी बालिका विद्यालय योजना 2004 साली सुरू झाली.

(b) या योजनेअंतर्गत विद्यालयांमध्ये 60% जागा अनु. जाती, अनु. जमाती, इतर मागास जाती आणि अल्पसंख्यांक मुलींसाठी राखीव आहेत.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Consider the following statements :

(a) Kasturba Gandhi Balika Vidyalaya was launched in 2004.

(b) Under this scheme 60% seats are reserved for girls belonging to S.C., S.T., OBC and minorities

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

60. आम आदमी पक्षाच्या (आप) संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) आपची स्थापना 2012 मध्ये झाली.

(b) 2013 च्या दिल्ली विधानसभा निवडणूकीत पहिल्या क्रमांकाचा पक्ष म्हणून आप पुढे आला.

(c) 2015 च्या दिल्ली विधानसभा निवडणूकीत आपने 70 पैकी 68 जागा जिंकल्या.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) (b) आणि (c) (3) (a) आणि (c) (4) फक्त (c)

Consider the following statements regarding Aam Aadmi Party (AAP) :

(a) AAP was established in 2012.

(b) AAP emerged as the single largest party in the elections of Delhi Assembly in 2013.

(c) In the 2015 Delhi Assembly elections AAP won 68 out of 70 seats.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) (a) only (2) (b) and (c) (3) (a) and (c) (4) (c) only

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

61. भारत सरकारने 'सक्षम शिष्यवृत्ती' योजना सुरू केली आहे :

(1) अपंग विद्यार्थ्यांना परदेशी उच्च शिक्षण घेण्यासाठी
(2) अपंग विद्यार्थ्यांना तांत्रिक शिक्षण घेण्यासाठी
(3) अपंग विद्यार्थ्यांना त्यांचे शालेय शिक्षण पूर्ण करण्यासाठी
(4) अपंग विद्यार्थ्यांच्या शाळांसाठी

The Government of India has introduced Saksham Scholarship scheme for :

(1) differently abled students to pursue their higher studies abroad
(2) differently abled students to pursue technical education
(3) differently abled students to complete their school education
(4) schools of differently abled students

---

62. खाजगी विद्यापीठांच्या बाबतीत खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) खाजगी विद्यापीठांना विद्यापीठ अनुदान आयोग मान्यता देते.
(b) भारतात आंध्र प्रदेशामध्ये सर्वात जास्त खाजगी विद्यापीठे आहेत.
(c) राजस्थानात सर्वात कमी खाजगी विद्यापीठे आहेत.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर नाही/नाहीत** ?

(1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c) (3) (a) आणि (c) (4) फक्त (a)

Consider the following statements regarding Private Universities :

(a) Private Universities are approved by the University Grants Commission.
(b) Andhra Pradesh has the largest number of Private Universities.
(c) Rajasthan has the least number of Private Universities.

Which of the statements given above is/are **incorrect** ?

(1) (a) and (b) (2) (b) and (c) (3) (a) and (c) (4) (a) only

---

63. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) प्रामुख्याने ग्रामीण भागातील हुशार विद्यार्थ्यांना उत्तम दर्जाचे आधुनिक शिक्षण देणे हा जवाहर नवोदय विद्यालय योजनेचा उद्देश आहे.
(b) जवाहर नवोदय विद्यालय योजना सर्व राज्यांत राबविण्यात येत आहे.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) (a) आणि (b) (4) यापैकी नाही

Consider the following statements :

(a) Jawahar Navodaya Vidyalaya Scheme has the objective of providing good quality modern education to the talented children predominantly from the rural areas.
(b) Jawahar Navodaya Vidyalaya Scheme is being implemented in all the states.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) (a) and (b) (4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

64. 1950 चा लोकप्रतिनिधीत्व कायदा पुढीलपैकी कोणत्या बाबींशी संबंधित आहे ?

(a) मतदार याद्या तयार करणे, त्यांत बदल करणे

(b) नोंदणीकृत मतदारांना निवडणूकीचे ओळखपत्र देणे

(c) मतदारांच्या छायाचित्रासह मतदार याद्या तयार करणे

(d) निवडणूकीदरम्यान मतांची मोजणी

(e) राष्ट्रीय मतदार दिवस साजरा करणे

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (c), (d), (e) (2) (a), (b), (c), (d)

(3) (a), (c), (d), (e) (4) (a), (b), (c)

The Representatives of the People Act 1950 deals with which of the following matters :

(a) Preparation and revision of the electoral rolls

(b) Issue electoral identity cards to the registered voters

(c) Preparing electoral rolls with photographs of voters

(d) Counting votes during election

(e) Celebration of National Voter Day

Answer options :

(1) (a), (b), (c), (d), (e) (2) (a), (b), (c), (d)

(3) (a), (c), (d), (e) (4) (a), (b), (c)

---

65. खालील विधाने वाचा :

(a) निवडणूक जिंकणारा उमेदवार एकूण झालेल्या मतदानापैकी बहुमताने निवडून येतो.

(b) मतदार पक्षासाठी मतदान करतात.

(c) निवडणूक जिंकणारा उमेदवार एकूण झालेल्या मतदानापैकी बहुमताने निवडून येतोच असे नाही.

(d) एका पेक्षा अधिक प्रतिनिधी या पद्धतीने निवडता येतात.

प्रमाणशील प्रतिनिधित्वाच्या निवडणूक पद्धतीचे वरीलपैकी कोणते/ती वैशिष्ट्य/वैशिष्ट्ये **नाही/त** ?

(1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c) (3) फक्त (c) (4) (c) आणि (d)

Consider the following statements :

(a) Candidate who wins the elections gets the majority of votes.

(b) Voters vote for a party.

(c) Candidate who wins may not get majority of votes in the election.

(d) More than one representative may be elected in this method.

Which of the above is/are **not** the feature/s of the Proportional Representation Election Method ?

(1) (a) and (b) (2) (b) and (c) (3) Only (c) (4) (c) and (d)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

66. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) न्या. राजींदर सच्चर समिती 2005 मध्ये नेमण्यात आली होती.

(b) सच्चर समितीच्या अहवालानुसार भारतीय प्रशासनातील मुस्लीमांचे प्रमाण 2.5% इतके आहे.

(c) भारताच्या एकूण लोकसंख्येत सुमारे 18% मुस्लिम आहेत.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) (a) आणि (b) (3) फक्त (c) (4) (a) आणि (c)

Consider the following statements :

(a) Justice Rajinder Sachar Committee was appointed in 2005.

(b) According to Sachar Committee report the overall percentage of Muslims in bureaucracy of India is 2.5%.

(c) Muslims contribute about 18% of the Indian population.

Which of the statements given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) (a) and (b) (3) Only (c) (4) (a) and (c)

---

67. उच्च व तंत्र शिक्षणाचा दर्जा सुधारणेशी कोणत्या समित्या संबंधित आहेत ?

(a) अनिल काकोडकर समिती (b) राम ताकवले समिती

(c) अरूण निगवेकर समिती (d) मुणगेकर जाधव समिती

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (a), (b), (c) (2) फक्त (b), (c), (d)

(3) फक्त (a), (c), (d) (4) फक्त (a), (b), (d)

Which committees are related with the improvement of the standard of Higher and Technical Education ?

(a) Anil Kakodkar Committee (b) Ram Takwale Committee

(c) Arun Nigwekar Committee (d) Mungekar Jadhav Committee

Answer options :

(1) Only (a), (b), (c) (2) Only (b), (c), (d)

(3) Only (a), (c), (d) (4) Only (a), (b), (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

68. 'बसप' हा राष्ट्रीय पक्ष आहे. 'हत्ती' हे या पक्षाचे आरक्षित चिन्ह आहे. मात्र पुढीलपैकी कोणत्या राज्यात 'हत्ती' हे चिन्ह बसपला वापरता येत नाही आणि भारतीय निवडणूक आयोगाच्या खुल्या चिन्हांच्या यादीतून बसपला चिन्ह निवडावे लागते ?

(1) जम्मू आणि काश्मीर (2) केरळ

(3) आसाम (4) त्रिपूरा

BSP is a National Party. Elephant is a reserved symbol of BSP. But, it is not accepted in which of the following states, where BSP has to select symbol from the list of free symbols specified by the Election Commission of India ?

(1) Jammu and Kashmir (2) Kerala

(3) Assam (4) Tripura

---

69. मौलाना आझाद राष्ट्रीय शिष्यवृत्ती विषयी पुढीलपैकी कोणते विधान **चुकीचे** आहे ?

(1) विद्यापीठ अनुदान आयोग (UGC) अल्पसंख्यांक विद्यार्थ्यांसाठी मौलाना आझाद राष्ट्रीय शिष्यवृत्ती योजना राबवीत आहे.

(2) ही योजना 2009 सालापासून सुरू आहे

(3) ह्या योजनेला आर्थिक सहाय्य मानव संसाधन विकास खात्याद्वारा केले जाते.

(4) या योजनेअंतर्गत अल्पसंख्यांक समुदायातील निवडलेल्या उमेदवारांना त्यांच्या एम.फिल. तसेच पी.एच.डी. च्या संशोधनासाठी अर्थसहाय्य उपलब्ध करून दिले जाते.

Which of the following statements about the Maulana Azad National fellowship is **wrong** ?

(1) University Grants Commission (UGC) has been implementing the scheme of Maulana Azad National fellowship for the minority students.

(2) This fellowship scheme is being implemented since 2009.

(3) This fellowship scheme is being funded by the Ministry of Human Resources Development.

(4) Under this scheme financial assistance is provided to the selected candidates belonging to minority communities for pursuing their M.Phil/Ph.D Research.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222353999

70. राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियानासंदर्भात खालीलपैकी **योग्य विधान** कोणते आहे ?

(1) 2010 मध्ये सुरू झालेली ही केंद्र पुरस्कृत योजना आहे.

(2) अभियानाचे राज्य पातळीवरील पात्र उच्च शैक्षणिक संस्थांना आणि केंद्रीय विद्यापीठांना मोक्याचा निधी पुरवण्याचे उद्दिष्ट आहे.

(3) कौशल्य विकासासाठी पूर्वीची केंद्र पुरस्कृत पॉलिटेक्निकस्‌ची योजना आता राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियानामध्ये विलीन करण्यात आली आहे.

(4) प्रादेशिक असमतोल दूर करणे हा या अभियानाचा उद्देश्य असून उच्च शिक्षण संस्था नसणाऱ्या आणि उच्च शिक्षण संस्था कमी असणाऱ्या भागांत त्यांची उभारणी करून उच्च शिक्षणाच्या संधी वाढवण्याचा प्रयत्न आहे.

Which of the following statements is **correct** about the Rastriya Uchchatar Siksha Abhiyan (RUSA) ?

(1) It is a centrally sponsored scheme launched in the year 2010.

(2) It aims at providing strategic funding to eligible state higher educational Institutes and Central Universities.

(3) The former Central Scheme of Polytechnics to enhance skill development has been subsumed within RUSA.

(4) It aims at correcting regional imbalance in access to higher education by setting up institutions in unserved and under served areas.

---

71. ''एक हॉटेल चालविणे आणि पाहुण्यांचे आदरातिथ्य करणे'' राज्यपालाच्या कार्याचे अशाप्रकारे वर्णन कोणी केले होते ?

(1) विजया लक्ष्मी पंडीत (2) के. एम. मुन्शी

(3) एन. व्ही. गाडगीळ (4) शंकर दयाल शर्मा

Who said the job of a Governor is "to run a hotel and entertain guests" ?

(1) Vijaya Laxmi Pandit (2) K.M. Munshi

(3) N.V. Gadgil (4) Shankar Dayal Sharma

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

72. स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजनेत काय अपेक्षित आहे ?

(a) किमान 50% स्वरोजगारी अनु. जाती व अनु. जमातीचे आहेत.

(b) किमान 33% स्वरोजगारी महिला आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

In the Swarnajayanti Gram Swarozgar Yojana what is expected ?

(a) At least 50% of Swarozgaris are from SCs and STs.

(b) At least 33% of Swarozgaris are women.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

73. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) बोर्स्टल महिलासाठीची (गुन्हेगार म्हणून शिक्षा पावलेल्या महिला) व्यावसायिक प्रशिक्षण शाळा येरवडा, पुणे येथे आहे.

(b) कारागृह अधिकारी प्रशिक्षण शाळा कोल्हापूर येथे आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) The Borstal School organising vocational training for young Borstal women (young women who are convicted of an offence) is at Yerawada, Pune.

(b) The Jail Officers Training School is located at Kolhapur.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

74. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) रस्त्यांना नावे देणे हे महानगरपालिकेचे ऐच्छिक कार्य आहे.

(b) आखाडा स्थापन करणे हे महानगरपालिकेचे अनिवार्य कार्य आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Naming public streets is a discretionary function of the Municipal Corporation.

(b) Construction of Akharas is an obligatory function of the Municipal Corporation.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

75. खालील कोणते विधान **बरोबर नाही** ?

(1) महानगरपालिकेचा कालावधी पाच वर्ष निश्चित करण्यात आला आहे.

(2) महानगरपालिकेचा कालावधी पाच वर्षापेक्षा जास्त कोणत्याही स्थितीत वाढविता येत नाही.

(3) संकटकालीन परिस्थितीत महानगरपालिकेचा कालावधी पाच वर्षापेक्षा अधिक काळ वाढविता येऊ शकतो.

(4) वरील एकही नाही

Which of the statements mentioned below is **incorrect** ?

(1) Duration of a Corporation is fixed for five years.

(2) Duration of a Corporation cannot be extended beyond five years

(3) In an emergency duration of a Corporation can be extended beyond five years.

(4) None of the above

---

76. जिल्हा दंडाधिकारी म्हणून जिल्हाधिकाऱ्याची ही कार्ये आहेत :

(a) कारागृहाची तपासणी करणे

(b) जमीन महसूल गोळा करणे

(c) स्टँप कायद्याची अंमलबजावणी करणे

(d) वृक्ष कापण्याचे परवाने देणे

(e) करमणूक कराची अंमलबजावणी करणे

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (c) विधाने योग्य आहेत

(2) (a), (d), (e) विधाने योग्य आहेत

(3) (c), (d), (e) विधाने योग्य आहेत

(4) (b), (c), (d) विधाने योग्य आहेत

As a District Magistrate, Collector's functions are :

(a) To inspect jails

(b) To collect land revenue

(c) Enforcement of Stamp Act

(d) Issue of permits for the cutting of trees

(e) Enforcement of entertainment tax

Answer Options :

(1) (a), (b), (c) statements are correct

(2) (a), (d), (e) statements are correct

(3) (c), (d), (e) statements are correct

(4) (b), (c), (d) statements are correct

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

77. विधानसभेच्या अध्यक्षाबाबत (सभापती) खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) त्याचे विधानसभेचे सदस्यत्व संपुष्टात आले तर त्यास आपले पद रिक्त करावे लागते.

(b) आपल्या पदाचा, स्वतःच्या सहीनिशी लेखी राजीनामा, राज्यपालास संबोधून कोणत्याही वेळी देता येईल.

(c) विधानसभेच्या हजर राहून मतदान करणाऱ्या सदस्यांच्या बहुमताने ठराव पारित करुन त्यांना पदावरुन दूर करता येईल.

(d) पदावरुन दूर करण्यासंबंधीचा ठराव, तो मांडण्याचा उद्देश कळविल्यापासून निदान एक महिन्याची नोटीस देण्यात आल्याशिवाय मांडला जाणार नाही.

वरील पैकी कोणते विधान/विधाने **बरोबर** आहेत ?

(1) (a), (b) आणि (c)
(2) (b) आणि (c)
(3) (a), (b) आणि (d)
(4) फक्त (a)

Consider the following statements regarding the Speaker of the Legislative Assembly :

(a) He shall vacate his office if he ceases to be a member of the Assembly.

(b) He may at any time by writing under his hand addressed to the Governor resign his office.

(c) He may be removed from his office by a resolution of the Assembly by a majority of the members present and voting.

(d) No resolution for removal shall be moved unless at least one month's notice has been given of the intention to move the resolution.

Which of the above statements is/are **correct** ?

(1) (a), (b) and (c)
(2) (b) and (c)
(3) (a), (b) and (d)
(4) (a) only

---

78. राज्यासाठी 'विकास आयुक्त' म्हणून कोणाला ओळखले जाते ?

(1) गट विकास अधिकारी
(2) मुख्य सचिव
(3) जिल्हाधिकारी
(4) विभागीय आयुक्त

Who is known as the 'Development Commissioner' for the state ?

(1) Block Development Officer
(2) Chief Secretary
(3) District Collector
(4) Divisional Commissioner

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9822333999

79. भारतीय राज्यघटनेचे 'आर्थिक न्याय' हे उद्दिष्ट ________ यातून व्यक्त होते.

(1) प्रस्तावना आणि मूलभूत अधिकार
(2) प्रस्तावना आणि मार्गदर्शक तत्वे
(3) मूलभूत अधिकार आणि मार्गदर्शक तत्वे
(4) वरीलपैकी एकही नाही

'Economic Justice' as an objective of the Indian Constitution gets expressed in ________.

(1) the Preamble and the Fundamental Rights
(2) the Preamble and the Directive Principles
(3) the Fundamental Rights and the Directive Principles
(4) None of the above

---

80. स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजनेत स्व रोजगाराचे साधारणत: खालील पैलू गृहीत असतात :

(a) ग्रामीण गरीबांचे स्वयं सहायता गटात संगठन
(b) त्यांचे क्षमता वर्धन
(c) क्रिया समुहांचे नियोजन
(d) पायाभूत सुविधांची उभारणी
(e) तंत्रज्ञान

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (c), (d), (e) विधाने योग्य आहेत
(2) (a), (b), (c) विधाने योग्य आहेत
(3) (a), (d), (e) विधाने योग्य आहेत
(4) (b), (c), (d), (e) विधाने योग्य आहेत

Swarnajayanti Gram Swarozgar Yojana is basically covering all the necessary aspects of self employment which include :

(a) Organisation of the rural poor into self help groups
(b) Their capacity building
(c) Planning of activity clusters
(d) Infrastructure build-up
(e) Technology

Answer Options :

(1) (a), (b), (c), (d), (e) statements are correct
(2) (a), (b), (c) statements are correct
(3) (a), (d), (e) statements are correct
(4) (b), (c), (d), (e) statements are correct

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

81. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) भारतातील पहिली महानगरपालिका कलकत्ता शहरासाठी 1687 साली स्थापन करण्यात आली होती.

(b) महानगरपालिकेमधे जास्तीत जास्त 5 सदस्य नामनिर्देशित राहू शकतात.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) The first Municipal Corporation in India was set up for the city of Calcutta in 1687

(b) The maximum strength of nominated members in the Municipal Corporation can be 5.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

82. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **बरोबर** आहे ?

(a) मुख्यमंत्री व उपमुख्यमंत्री पदास घटनात्मक दर्जा आहे.

(b) राज्यघटनेत मुख्यमंत्र्याच्या पात्रतेविषयी काहीच उल्लेख नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) The offices of the Chief Minister and the Deputy Chief Minister are constitutionally created.

(b) The Constitution says nothing about the qualifications of the Chief Minister.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

83. जिल्हा परिषदेच्या 'जल व्यवस्थापन व स्वच्छता' समितीच्या रचनेबाबत खालीलपैकी कोणते विधान **असत्य** आहे ?

(a) जि.प. अध्यक्ष हा या समितीचा पदसिद्ध सभापती असतो.

(b) सर्व विषय समित्यांचे सभापती हे पदसिद्ध सदस्य असतात.

(c) उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत) हे सदस्य सचिव असतात

(d) मुख्य कार्यकारी अधिकारी हे पदसिद्ध सदस्य असतात

पर्यायी उत्तरे :

(1) (c) (2) (c) आणि (d) (3) (b), (c), (d) (4) (a), (b), (c), (d)

Which of the following statements regarding the composition of the 'water management and cleanliness' committee of the Z.P. is **not true** ?

(a) President of Z.P. is an ex-officio Chairman of this committee.

(b) Chairmen of all subject committees are the ex-officio members.

(c) Deputy Chief Executive Officer (Panchayat) is a member secretary.

(d) Chief Executive Officer is an ex-officio member.

Answer Options :

(1) (c) (2) (c) and (d) (3) (b), (c), (d) (4) (a), (b), (c), (d)

---

84. पॉटर यांच्या मते जिल्हा प्रशासन म्हणजे :

(a) जिल्ह्यात कायदा व सुव्यवस्था राखणे.

(b) न्याय होईल याची खात्री करणे आणि कायद्याचे राज्य प्रस्थापित होईल हे पाहणे.

(c) अनेक कर लागू करणे आणि गोळा करणे.

(d) दु:खद घटना अथवा अनर्थ प्रसंगी तात्काळ कार्यवाही करणे.

वरीलपैकी कोणती विधाने **बरोबर** आहेत ?

(1) (c) आणि (d) (2) (a) आणि (b) (3) (a), (b), (c) (4) (a), (b), (c), (d)

According to Potter, district administration means to :

(a) maintain law and order in the district.

(b) ensure that justice is done and rule of law prevails.

(c) impose and collect a number of taxes.

(d) take immediate action in case of a calamity or disaster.

Which of the above statements are **correct** ?

(1) (c) and (d) (2) (a) and (b) (3) (a), (b), (c) (4) (a), (b), (c), (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

85. खालीलपैकी कोणते विधान **चुकीचे** आहे ?

(1) सध्याचे भारतातील जिल्हा प्रशासनाचे स्वरुप हे मोगल आणि ब्रिटीश राज्यकर्त्यांची संमिश्र निर्मिती आहे.

(2) मोगल राजवटीत जिल्ह्याचा प्रमुख हा 'फौजदार' असे जो 'सुभेदार' यांच्या प्रत्यक्ष नियंत्रणाखाली काम करीत होता.

(3) वॉरन हेस्टींग्ज् यांनी 1772 मध्ये जिल्हाधिकारी (Collector) या पदाची निर्मिती केली.

(4) इंडिया ॲक्ट–1935 ने जिल्हाधिकारी यांचे स्थान बळकट केले.

Which of the following statements is false ?

(1) The present form of district administration in India is a mixed creation of the Mughal and the British rulers.

(2) During the Mughal period, the head of the district was 'Faujdar' who worked under the direct control of a 'Subedar'.

(3) Warren Hastings created the office of the Collector in 1772.

(4) India Act 1935 strengthened the position of the District Collector.

---

86. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) वित्त आयोगाची नेमणूक हे राज्यपालांचे कार्यकारी कर्तव्य आहे.

(b) नागरी खटल्यांपासून स्वत:ची प्रतिरक्षा राज्यपालांचा स्वेच्छा अधिकार असतो.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Appointing a Finance Commission is an Executive Function of the Governor.

(b) Enjoying immunity from civil proceedings is a Discretionary Power of the Governor.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

87. महानगरपालिकेच्या स्थायी समितीची रचना :

(a) सोळा नगरसेवकांची असते.

(b) निम्मे सभासद दरवर्षी निवृत्त होतात.

(c) कोणताही नगरसेवक जो स्थायी समितीचा सभासद होता तो पुन्हा नेमणूकीस पात्र नसतो.

(d) स्थायी समितीची जबाबदारी असते की, तिने आपला सभापती तीस दिवसात निवडला पाहिजे.

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने **बरोबर** आहे/आहेत ?

(1) (b) केवळ (2) (a) आणि (b)

(3) (a), (b), (c) आणि (d) (4) (a), (b) आणि (d)

Constitution of the Standing Committee of a Corporation :

(a) Consists of sixteen councillors.

(b) One-half of the members retire every succeeding year.

(c) Any Councillor who ceases to be a member of the Standing Committee is not eligible for re-appointment.

(d) The responsibility to elect Chairman is required to be fulfilled by the Standing Committee within a period of thirty days.

Which of the above statements is/are **correct** ?

(1) (b) only (2) (a) and (b)

(3) (a), (b), (c) and (d) (4) (a), (b) and (d)

---

88. कोणत्या घटनादुरुस्तीनुसार अनु. जाती/जमाती आणि इतर मागास वर्गासाठी खाजगी विनाअनुदानित शैक्षणिक संस्थांमध्ये राखीव जागा ठेवण्यात आल्या आहेत ?

(1) 92 व्या (2) 93 व्या (3) 94 व्या (4) 95 व्या

By which Constitutional Amendment SCs/STs and OBCs have been given reservation in the private unaided educational institutions ?

(1) 92nd (2) 93rd (3) 94th (4) 95th

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

89. पंचायत समितीच्या सभापतीविरुद्ध अविश्वास ठरावाबाबत खालीलपैकी कोणते विधान **चुकीचे** आहे ?

(1) अविश्वास ठराव मंजूर होण्यासाठी $\frac{2}{3}$ बहुमताची आवश्यकता असते.

(2) जेथे सभापतीपद हे महिलेसाठी राखीव आहे तेथे अविश्वास ठराव मंजूर होण्यासाठी $\frac{3}{4}$ बहुमताची आवश्यकता असते.

(3) सभापतीच्या निवडणुकीच्या तारखेपासून सहा महिन्याच्या आत असा कोणताही अविश्वासाचा ठराव मांडता येत नाही.

(4) अविश्वासाचा ठराव एकदा फेटाळण्यात आला तर फेटाळला गेला त्या तारखेपासून सहा महिन्याच्या आत अविश्वासाचा ठराव दुसऱ्यांदा आणता येणार नाही.

Which of the following statements is **false** with regard to no-confidence motion against the Sabhapati of Panchayat Samiti ?

(1) requires $\frac{2}{3}$ majority to pass the no-confidence motion.

(2) where the office of Sabhapati is reserved for women, it requires $\frac{3}{4}$ majority to pass the no-confidence motion.

(3) no-confidence motion shall not be moved within six months of the date of election of Sabhapati.

(4) once the no-confidence resolution is rejected, no confidence motion shall not be moved second time within six months of the date of rejection.

---

90. खालीलपैकी कोणते कार्य उपविभागीय अधिकाऱ्याकडून पार पाडले जात **नाही** ?

(1) नकाशे आणि दप्तर (Records) अबाधित ठेवण्याची जबाबदारी

(2) जमीन महसुलाचे मूल्यांकन व वसुली

(3) वादग्रस्त जमीन मालकीच्या प्रश्नाबाबत निर्णय देणे

(4) शस्त्रास्त्रे परवाने देणे

Which of the following functions is **not** performed by the Sub Divisional Officer ?

(1) responsibility of maintenance of maps and records.

(2) assessment and collection of land revenue.

(3) deciding the questions of the rightful ownership of a disputed land.

(4) issuing the arms licences.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922233999

91. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) नगरपालिकांमधील सभाध्याक्षांची पदे ही अनुसूचीत जाती, अनुसूचीत जमाती, महिला व मागास प्रवर्ग यासाठी राखीव असतील.

(b) राखीव प्रवर्गातील सभासद, जरी राखीव नसलेल्या मतदार संघातून निवडून आला असला तरी तो राखीव असलेल्या सभाध्यक्षांच्या पदासाठी निवडणूक लढवू शकतो.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधान (a) बरोबर (b) चूक

(2) विधान (a) चूक (b) बरोबर

(3) दोन्हीही विधाने बरोबर

(4) दोन्हीही विधाने चुकीची

Consider the following statements :

(a) There shall be reservation for the office of the Chairperson in the Municipalities for the scheduled castes, the scheduled tribes, women and the Backward classes.

(b) A member from the reserved category can seek an election for the reserved post of the Chairperson eventhough he is elected as a member from an unreserved constituency.

Answer Options :

(1) Statement (a) is correct (b) is false

(2) Statement (a) is false (b) is correct

(3) Both the statements are correct

(4) Both the statements are false

---

92. दुसऱ्या प्रशासकीय सुधार आयोगाने त्याचा 'स्थानिक शासन' यावरील अहवाल __________ या उपनावाने सादर केला आहे.

(1) मास्टर कि टू गुड गव्हर्नन्स

(2) अनलॉकींग ह्यूमन कॅपीटल

(3) ॲन इन्स्पायरींग जर्नी इनटू द फ्यूचर

(4) स्केलिंग न्यू हाईट्स

The Second Administrative Reforms Commission has subtitled its report on 'Local Governance' as :

(1) Master key to Good Governance

(2) Unlocking Human Capital

(3) An Inspiring Journey into the future

(4) Scaling New Heights

---

www.reliableacademy.com 9922333999

93. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) आय.ए.एस./आय.पी.एस. करिता असलेले पदप्रवेश प्रशिक्षण हे पुढीलप्रमाणे तीन अवस्थांमध्ये विभागलेले असते.

(i) पायाभूत प्रशिक्षण

(ii) जिल्हा किंवा क्षेत्र प्रशिक्षण व

(iii) दिशानिदेशन प्रशिक्षण

(b) पायाभूत प्रशिक्षण आय.ए.एस. व आय.पी.एस. ला प्रथम एकत्रपणे मसूरीत, नंतर वेगवेगळे मसूरी व हैदराबाद येथे व आता पुन्हा एकत्रपणे मसूरीमध्ये दिले जाते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्हीही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Induction training for the IAS/IPS is divided into the following three phases.

(i) Foundational training

(ii) District or Field training and

(iii) Orientation training

(b) Foundational Training for IAS and IPS was initially imparted together at Mussorie, then separately at Mussorie and Hyderabed now once again together at Mussorie.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

94. खालीलपैकी कोणते विधान **बरोबर नाही** ?

(a) गुजरातमध्ये जिल्हाधिकाऱ्यास नियमन आणि विकास अशी दोन्ही कामे पहावी लागतात.

(b) महाराष्ट्रासारखेच राजस्थानमधे विकासात्मक कामे जिल्हाधिकाऱ्याव्यतिरिक्त दुसऱ्या अधिकाऱ्याला देण्यात आली आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which of the following statements is **not** correct ?

(a) In Gujarat the Collector looks after the regulatory and development functions.

(b) In Rajasthan like in Maharashtra the developmental functions have been assigned to a separate officer and not to Collector.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

95. स्थायी समित्यांच्या प्रकाराबाबत जोड्या लावा :

(a)	आर्थिक समिती	(i)	कामकाज सल्लागार समिती
(b)	खातेनिहाय समिती	(ii)	प्रदत्त विधिनियम संबंधी समिती
(c)	सभागृह समिती	(iii)	सार्वजनिक उपक्रमावरील समिती
(d)	छाननी समिती	(iv)	वाणिज्य विषयक समिती

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(2)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(3)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(4)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)

Match the pairs with regard to the categories of standing committees :

(a)	Financial Committee	(i)	Business Advisory Committee
(b)	Departmental Committee	(ii)	Committee on Subordinate Legislation
(c)	House Committee	(iii)	Committee on Public Undertakings
(d)	Scrutiny Committee	(iv)	Committee on Commerce

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(2)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(3)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(4)	(ii)	(iii)	(i)	(iv)

www.reliableacademy.com 9222333999

96. महाराष्ट्र राज्य निर्मितीच्या वेळी, 1 मे 1960 ला, 12 मंत्रालय विभाग होते; खालीलपैकी कोणते त्यामध्ये समाविष्ट नव्हते ?

(a) नियोजन विभाग

(b) सहकार आणि ग्रामीण विकास विभाग

(c) अन्न आणि नागरी पुरवठा विभाग

(d) सिंचन आणि ऊर्जा विभाग

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) (2) (a) आणि (c) (3) (b) आणि (d) (4) (c) आणि (d)

At the time of formation of Maharashtra state on 1st May 1960, there were 12 Mantralaya Departments, which of the following were not included then ?

(a) Planning Department

(b) Co-operation and Rural Development Department

(c) Food and Civil Supplies Department

(d) Irrigation and Power Department

Answer Options :

(1) (a) and (b) (2) (a) and (c) (3) (b) and (d) (4) (c) and (d)

---

97. खालीलपैकी कोणते विधान **चुकीचे** आहे ?

(1) राज्यशासन प्रतिनियुक्तीवर एखाद्या सुयोग्य अधिकाऱ्यास म्युनिसिपल मुख्य लेखा परीक्षक म्हणून नेमेल.

(2) मुख्य लेखा परीक्षक महानगरपालिकेच्या जमा खर्चाच्या हिशोबाची साप्ताहिक तपासणी करेल.

(3) मुख्य लेखा परीक्षक आयुक्तांना अहवाल सादर करेल.

(4) म्युनिसिपल मुख्य लेखा परीक्षक म्हणून पदावर राहिल्यानंतर तो महानगरपालिकेच्या आधिनस्त अन्य पद स्वीकारण्यास अपात्र असेल.

Which of the following statements is **not** correct ?

(1) The State Government shall appoint, on deputation a suitable officer as the Municipal Chief Auditor.

(2) The Chief Auditor shall conduct a weekly examination and audit of the municipal accounts.

(3) The Chief Auditor shall report to the Commissioner.

(4) The Municipal Chief Auditor shall not be eligible for further office under the Corporation after he has ceased to hold his office.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

98. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) मतदार संघाच्या सीमा निश्चित करणे किंवा अशा मतदार संघामध्ये जागांची वाटणी करणे या संबंधी कोणत्याही कायद्याची विधिग्राह्यता कोणत्याही न्यायालयात प्रश्नास्पद करता येणार नाही.

(b) कोणत्याही पंचायतीची कोणतीही निवडणूक राज्य विधीमंडळाने केलेल्या कोणत्याही किंवा तद्न्वये, तरतूद केलेल्या प्राधिकाऱ्याकडे आणि तशा रीतीने, निवडणूक विनंतीअर्ज सादर केल्याखेरीज अन्यरीतीने प्रश्नास्पद करता येणार नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधान (a) बरोबर (b) चूक
(2) विधान (b) बरोबर (a) चूक
(3) दोन्हीही विधाने चूक
(4) दोन्हीही विधाने बरोबर

Consider the following statements :

(a) The validity of any law relating to the delimitation of constituencies or the allotment of seats to such constituencies shall not be called in question in any court.

(b) No election to any Panchayat shall be called in question except by an election petition presented to such an authority and in such a manner as is provided for by or under any law made by the Legislature of State.

Answer Options :

(1) Statement (a) is correct (b) is false
(2) Statement (b) is correct (a) is false
(3) Both the statements are false
(4) Both the statements are correct

---

99. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) महाराष्ट्रात, 1979 साली पहिल्यांदाच एका आय ए एस अधिकाऱ्याची मुख्य सचिव या पदावर नियुक्ती करण्यात आली होती.

(b) पंजाबमध्ये जिल्हाधिकारी कलेक्टर म्हणून ओळखला जात नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) In Maharashtra, it was in 1979 that an IAS Officer was appointed for the first time to the post of Chief Secretary.

(b) The District Collector is not known as Collector in Punjab.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922233999

100. राज्यघटनेच्या अनुच्छेद 243-I अन्वये गठित झालेल्या वित्त आयोगाच्या कार्याबाबत खालीलपैकी कोणते विधान **बरोबर नाही** ?

(a) नगरपालिकांच्या आर्थिक स्थितीचेही पुनर्विलोकन करील आणि राज्याच्या वित्तमंत्र्याकडे शिफारशी करील.

(b) राज्य आणि नगरपालिका यामध्ये निव्वळ उत्पन्नाची विभागणी करील.

(c) नगरपालिकांकडे नेमून दिले जाणारे किंवा नगरपालिकांकडून विनियोजित केले जाणारे कर, शुल्क आणि फी यांचे निर्धारण.

(d) राज्याच्या एकत्रित निधीतून नगरपालिकांना द्यावयाचे सहाय्यक अनुदान.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (b) आणि (c) (2) (a) आणि (b) (3) (d) (4) (a)

Which of the following statements regarding the functions of the Finance Commission constituted under Article 243-I of the Constitution is **not correct** ?

(a) shall also review the financial position of the Municipalities and make recommendations to the Finance Minister of a state.

(b) the distribution between the state and the Municipalities of the net proceeds.

(c) the determination of the taxes, duties, tolls and fees which may be assigned to, or appropriated by the Municipalities.

(d) the grants-in-aid to the Municipalities from the Consolidated Fund of the State.

Answer Options :

(1) (b) and (c) (2) (a) and (b) (3) (d) (4) (a)

---

101. भारताच्या नियंत्रक व महालेखा परीक्षकाबाबत (CAG) खालीलपैकी कोणते विधान **बरोबर** आहे ?

(a) त्याला त्याच्या कार्यकालाची हमी दिलेली असते.

(b) तो राष्ट्रपतींची मर्जी असेपर्यंत पदावर राहील

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following statements is **correct** about the Comptroller and Auditor General of India ?

(a) He is provided with the security of his tenure.

(b) He holds office during the pleasure of the President.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333099

102. जोड्या लावा :

(a)	कौशल्य प्रशिक्षण	(i)	विशिष्ट कार्य केन्द्रस्थानी आणणे आणि औपचारिक शिक्षणाचा समावेश
(b)	पार्श्वभूमी प्रशिक्षण	(ii)	विशेषीकरणाच्या नवीन क्षेत्रातील शिक्षणाचा अंतर्भाव
(c)	अनुमान प्रशिक्षण	(iii)	कर्मचाऱ्यांना तंत्र, पद्धती, नियम-विनियम, कार्यपद्धती इ. विशिष्ट प्रकारचे ज्ञान देणे.
(d)	पुन: प्रशिक्षण	(iv)	कर्मचाऱ्यांचा मानसिक दृष्टीकोन विशाल करण्याच्या दृष्टीने त्यास कार्याची राजकीय, सामाजिक, आर्थिक आणि प्रशासकीय बाजू समजावणे.

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)

Match the pairs :

(a)	Skill Training	(i)	Specific job centred focus and includes formal instructions
(b)	Background Training	(ii)	Involves instructions in a new field of specialisation
(c)	Induction Training	(iii)	Providing the employees with the knowledge of particular techniques, procedure, rules-regulations, methods etc.
(d)	Retraining	(iv)	Broadening the mind of the employee by helping him to understand the political, social, economic and administrative aspects of his job.

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)

103. खालील विधानांपैकी कोणते **बरोबर** आहे ?

(1) अखिल भारतीय सेवांचे नियंत्रण व व्यवस्थापन हे केंद्रशासनाच्या दोन वेगवेगळ्या मंत्रालयांकडून केले जाते.
(2) सध्या अखिल भारतीय सेवेच्या एकूण 28 राज्य केडर आहेत.
(3) आय पी एस ची अधिकृत संख्या ही नेहमीच आय ए एस पेक्षा जास्त असते.
(4) वरील एकही नाही

Which of the following statements is **correct** ?

(1) The All-India Services are managed and controlled by two different ministries of the Central Government.
(2) Presently there are 28 state cadres in all for the All-India Services.
(3) The authorised strength of IPS is always more than IAS.
(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

104. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते विधान **योग्य** आहे ?

(a) व्यय खर्च खाते वित्त मंत्रालय, भारत सरकारच्या अंतर्गत अंदाजपत्रक विभागाचे कामकाज चालते.

(b) युनिट ट्रस्ट ऑफ इंडिया हे इकॉनॉमिक अफेअर्सच्या बँकिंग विभागाकडून हाताळले जाते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Budget Division works under the Department of Expenditure Ministry of Finance, GOI.

(b) Unit trust of India is entrusted with the Banking Division of the Economic Affairs.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

105. खालील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) अनुच्छेद 312 अंतर्गत भारतीय संविधानाने अखिल भारतीय सेवांची तरतूद केलेली आहे.

(b) भारतीय संविधानाचा भाग तेरावा "संघ आणि राज्य अखत्यारीतील सेवा" साठी आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) The Constitution of India provided for the setting up of the All India Services under the Article 312.

(b) Part XIII of the Constitution of India is devoted to the services under the Union and the States.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

106. कार्मिक, जन तक्रार आणि पेंशन मंत्रालय हे __________ यांच्या सर्व प्रशासकीय बाबींची हाताळणी करते.

(a) भारतीय लोक प्रशासन संस्था (b) केंद्रीय अन्वेषण ब्युरो

(c) केंद्रीय दक्षता आयोग (d) प्रशासकीय न्यायाधीकरणे

(e) संघ लोक सेवा आयोग

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (c), (d) (2) (a), (d), (e)

(3) (a), (b), (c), (e) (4) वरील सर्व

The Ministry of Personnel, Public Grievances and Pensions deals with all administrative matters of __________.

(a) Indian Institute of Public Administration (b) Central Bureau of Investigation

(c) Central Vigilance Commission (d) Administrative Tribunals

(e) Union Public Service Commission

Answer Options :

(1) (a), (b), (c), (d) (2) (a), (d), (e)

(3) (a), (b), (c), (e) (4) All of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 02223233999

107. महाराष्ट्र विधान परिषदेच्या इतिहासातील इतक्यातील सर्वाधिक चमत्कारिक परिस्थिती कोणती होती ?

(a) विरोधी पक्षाने त्याच्या नेत्यासह सत्ताधिश पक्षाशी हातमिळवणी केली.

(b) विधीमंडळाच्या हिवाळी अधिवेशनाच्या पूर्वसंध्येला चहापानाला निमंत्रित करण्यासाठी विरोधी पक्ष नेता नव्हता.

(c) सभागृहाच्या अध्यक्षाला अविश्वासाचा ठराव संमत झाल्याने पदत्याग करावा लागला.

(d) सभागृहातील सर्व तिन्ही सत्तापदे – अध्यक्षपद, उपाध्यक्षपद, विरोधी पक्षनेता–एकाच राजकीय पक्षाने धारण केली.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (b) आणि (c) (2) केवळ (b) आणि (d)

(3) (b), (c) आणि (d) (4) वरील सर्व

Which was the most astonishing situation in the history of Maharashtra Vidhan Parishad recently ?

(a) The opposition party along with its leader joined hands with Party in power.

(b) On the eve of winter session of legislature there was no opposition leader to be invited for a tea party.

(c) The Chairman of the House had to quit the post because of passing of no-confidence vote.

(d) All three offices of the House - the Chairman, Deputy Chairman and Opposition Leader-were held by one Political Party.

Answer options :

(1) Only (b) and (c) (2) Only (b) and (d)

(3) (b), (c) and (d) (4) All four

---

108. सार्वजनिक उपक्रमांवरील समितीबाबत खालीलपैकी कोणते विधान **योग्य** आहे ?

(a) सुरुवातीस समितीत 15 सदस्य होते. 1964 मध्ये तिची सदस्यसंख्या 22 पर्यंत वाढली

(b) समितीच्या अध्यक्षाची नेमणूक समिती सदस्यांमधून केली जाते. परंतु समितीमधील राज्यसभा सदस्यास अध्यक्ष म्हणून नियुक्त केले जाऊ शकत नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which of the following statements about the Committee on Public Undertakings is **True** ?

(a) Originally, it had 15 members. In 1964, its membership was raised to 22

(b) The Chairman of the Committee is appointed from its members but the members of the Committee who are from Rajya Sabha cannot be appointed as Chairman.

Answer Options :

(1) only (a) (2) only (b) (3) both (4) neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9422333999

109. लोक लेखा समितीबाबत खालील विधाने विचारात घ्या.

(a) सदरहू समितीची निर्मिती भारतात पहिल्यांदा 1919 च्या कायद्यातील तरतूदीनुसार 1921 मध्ये करण्यांत आली होती.

(b) या समितीचे वर्णन काही वेळा अंदाज समितीची 'जुळी-बहीण' असे केले जाते.

(c) या समितीला नियंत्रक व महालेखा परीक्षक यांच्याकडून सहाय्य होते जे या समितीच्या सभेत सहभागी होत नाहीत.

(d) 1962 पासूनच्या प्रथेनुसार विरोधी पक्षाच्या सदस्याची नेमणूक या समितीचे अध्यक्ष म्हणून करण्यात येते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) विधाने (a), (b), (c) बरोबर, (d) चुकीचे

(2) विधाने (b), (c), (d) बरोबर, (a) चुकीचे

(3) विधाने (a), (b) बरोबर, (c), (d) चुकीचे

(4) विधाने (b), (c) बरोबर, (a), (d) चुकीचे

Consider the following statements in respect of Public Accounts Committee :

(a) This Committee was set-up first in India in 1921 under the provisions of Act 1919.

(b) This Committee is sometimes described as the 'twin-sister' of the Estimates committee.

(c) This Committee is assisted by the CAG who does not participate in committee meetings.

(d) As matter of practice since 1962 a member of opposition is being appointed as the Chairman of this Committee.

Answer Options :

(1) Statements (a), (b), (c) are correct, (d) is false

(2) Statements (b), (c), (d) are correct, (a) is false

(3) Statements (a), (b) are correct, (c), (d) are false

(4) Statements (b), (c) are correct, (a), (d) are false

---

110. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) केंद्रीय सेवेतील वर्ग I, II, III आणि IV हे वर्गीकरण गट A, B, C आणि D मध्ये दुसरा वेतनआयोग यांच्या शिफारशीवरुन बदलण्यात आले.

(b) स्वातंत्र्याअगोदर त्यांना वर्ग I, वर्ग II, गौण व दुय्यम संबोधिले जाई.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Classification of the Central Services under Classes I, II, III and IV was changed to Groups A, B, C and D on the recommendations of the Second Pay Commission.

(b) Before Independence they were called Class I, Class II, Subordinate and Inferior Services.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.visionacademy.com 9222333999

111. जोड्या लावा :

	अनुच्छेद		**तरतूद**
(a)	309	(i)	केंद्रीय सेवेची भरती आणि सेवा शर्ती
(b)	311	(ii)	अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमातींचा हक्क
(c)	323-A	(iii)	अखिल भारतीय सेवा आणि केंद्रीय सेवेतील बडतर्फी व कामावरून कमी करणे
(d)	335	(iv)	प्रशासकीय न्यायाधिकरणाची स्थापना

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(i)	(iii)	(iv)	(ii)
(3)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(4)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)

Match the pairs :

	Article		**Provision**
(a)	309	(i)	Recruitment and service conditions of the Central Services.
(b)	311	(ii)	Claims of Scheduled Castes and Scheduled Tribes.
(c)	323-A	(iii)	Dismissal and removal of a member of the All India Services and Central Services.
(d)	335	(iv)	Setting up of an Administrative Tribunal.

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(i)	(iii)	(iv)	(ii)
(3)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(4)	(ii)	(iv)	(i)	(iii)

---

112. अंदाज समितीबाबत खालीलपैकी कोणते विधान **बरोबर नाही** ?

(1) या समितीचा उगम 1935 साली स्थापन झालेल्या आर्थिक स्थायी समितीमध्ये सापडू शकतो.

(2) स्वातंत्र्यानंतर पहिली अंदाज समिती, तत्कालीन अर्थमंत्री जॉन मथाई यांच्या शिफारशीवरून 1950 मध्ये स्थापन करण्यात आली.

(3) मूळत: तिच्यामध्ये 25 सदस्य होते परंतु 1956 साली ही सदस्यसंख्या 30 पर्यंत वाढविण्यात आली.

(4) जर उपसभापती हे या समितीचे सदस्य असतील तर ते आपोआपच अध्यक्ष बनतात.

Which one of the following statements about the Estimates Committee is **not correct** ?

(1) The origin of this Committee can be traced to the Standing Financial Committee set up in 1935.

(2) The First Estimates Committee after independence was constituted in 1950 on the recommendations of John Mathai, the then Finance Minister.

(3) Originally, it had 25 members but in 1956 its membership was raised to 30.

(4) If the Deputy Speaker happens to be a member of the Committee he automatically becomes the Chairman.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

113. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते विधान **योग्य** आहे ?

(a) भारतीय राज्यघटनेच्या कलम 110 नुसार राष्ट्रपती प्रत्येक वित्तीय वर्षाबाबतचे 'वार्षिक वित्तीय विवरणपत्र' संसदेच्या दोन्ही सभांगृहासमोर ठेवण्याची व्यवस्था करतील.

(b) संसद कर वाढवू, कमी करू किंवा रद्द करू शकते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) According to Article 110 of the Indian Constitution, the President shall, in respect of every financial year cause to be laid before both the Houses of Parliament, an 'annual financial statement'.

(b) The Parliament can increase, reduce or abolish a Tax.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

114. पुढील दोन पैकी कोणते विधान **योग्य** आहे ?

(a) वित्त मंत्रालयात नियुक्त केलेले पहिले IAS नसलेले वित्त सचिव मॉंटेक अहलुवालिया होते.

(b) आय.ए.एस. अधिकाऱ्यांसाठी संख्यात्मक प्रशिक्षणात 1969 मध्ये प्रशासकीय सुधार आयोगाच्या शिफारशीवरून सँडवीच अभ्यासक्रमाचा समावेश झाला.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Montek Ahluwalia was the first non IAS Finance Secretary appointed in the Ministry of Finance.

(b) In 1969 professional training programme for the IAS included a 'sandwich' course on the recommendations of the Administrative Reforms Commission.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

115. भारताच्या नियंत्रक व महालेखा परीक्षकाबाबत (कॅग) खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) कॅग हा संसदेचा एजंट आहे आणि तो संसदेच्या वतीने खर्चाचे लेखा परीक्षण करतो म्हणून तो फक्त संसदेलाच जबाबदार असतो.

(b) भारतीय राज्यघटनेने अशी कल्पना केली होती की कॅग हा नियंत्रकाप्रमाणेच महालेखा परीक्षक देखील असेल. तथापि, प्रत्यक्षात कॅगने फक्त महालेखा परीक्षकाचीच भूमिका पूर्ण केली, नियंत्रकाची नाही.

(c) काही महामंडळांचे, उदा. एलआयसी, आरबीआय, एसबीआय, लेखा परीक्षण कॅग द्वारा पार पाडले जात नाही. त्यांचे लेखा परीक्षण हे संपूर्णपणे खाजगी व्यावसायिक लेखापरीक्षकाकडून केले जाते.

वरीलपैकी कोणते विधान **चुकीचे** आहे ?

(1) (a) (2) (b) (3) (c) (4) यापैकी कोणतेही नाही

Consider the following statements regarding Comptroller and Auditor General of India :

(a) The CAG is an agent of the Parliament and conducts audit of expenditure on behalf of the Parliament therefore he is responsible only to the Parliament.

(b) The Constitution of India visualises the CAG to be both Comptroller as well as Auditor-General. However, in practice, the CAG is fulfilling the role of an Auditor General only and not that of a Comptroller

(c) Audit of some Corporations e.g. LIC, RBI, SBI is not carried out by the CAG. Their audit is done exclusively by private professional auditor.

Which of the above statements is **false** ?

(1) (a) (2) (b) (3) (c) (4) none of these

116. पुढील दोनपैकी कोणते विधान **चुकीचे** आहे.

(a) पाचव्या वेतन आयोगाने केवळ एक नवीन अखिल भारतीय सेवा सुचविली होती ती म्हणजे भारतीय वैद्यकीय सेवा.

(b) आयोगाने असेही सुचविले की अखिल भारतीय सेवा अधिकाऱ्याला निलंबित करावयाचे अधिकार राज्याला असू नयेत.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **incorrect** ?

(a) The Fifth Pay Commission recommended only one new All India Service of Indian Medical Service.

(b) It also recommended that the State should not have the power of suspending an AIS officer.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922339999

117. यशदाबाबत खालीलपैकी कोणते एक विधान **सत्य नाही** ?

(1) महाराष्ट्र शासनाने 1963 मध्ये मुंबई येथे प्रशासकीय स्टाफ कॉलेज (ASC) स्थापन केले.

(2) 1984 मध्ये ते पुण्याला हलविण्यात आले आणि त्याचे नाव विकास प्रशासनाची महाराष्ट्र संस्था (Maharashtra Institute of Development Administration (MIDA)) असे बदलण्यात आले.

(3) पुन्हा तिचे नामांतर 1990 मध्ये यशवंतराव चव्हाण विकास प्रशासन प्रबोधिनी (यशदा) असे करण्यांत आले.

(4) ही निम-स्वायत्त संस्था असून तिच्यावर प्रशासकीय नियंत्रण हे महाराष्ट्र शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाचे आहे.

Which one of the following statements about YASHADA is **not true** ?

(1) Administrative Staff College (ASC) was established in 1963 at Mumbai by the Govt. of Maharashtra.

(2) It was shifted to Pune in 1984 and renamed as Maharashtra Institute of Development Administration (MIDA).

(3) Again it was renamed as Yashwantrao Chavan Academy of Development Administration (YASHADA) in 1990.

(4) It is a semi-autonomous body and under the administrative control of the General Administration Department of Maharashtra Govt.

---

118. भारताच्या संचित निधीमध्ये हे समाविष्ट होत नाही :

(1) राज्यसभेचे अध्यक्ष आणि उपाध्यक्षांचे वेतन व भत्ते

(2) सर्वोच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीशांचे वेतन व भत्ते

(3) भारताच्या संसदीय सचिवाचे वेतन व भत्ते

(4) यापैकी कोणतेही नाही

The Consolidated Fund of India does not include :

(1) The salaries and allowances of the Chairman and Deputy Chairman of Rajya Sabha

(2) The salaries and allowances of judges of the Supreme Court

(3) The salaries and allowances of the Parliamentary Secretary of India

(4) None of these

---

119. भारताच्या नियंत्रक व महालेखापरीक्षकाच्या लेखा परीक्षणातून खालील देयके वगळली आहेत :

(a) स्थावर शुल्क (Estate Duty)   (b) संपत्ती कर

(c) जमीन महसूल   (d) महामंडळे

(e) शासकीय कंपन्या

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b), (c)   (2) (d), (e)

(3) (c), (d), (e)   (4) वरील एकही नाही

The following receipts are excluded from the scope of audit of the Comptroller and Auditor General of India :

(a) Estate Duty   (b) Wealth tax

(c) Land revenue   (d) Corporations

(e) Government companies

Answer Options :

(1) (a), (b), (c)   (2) (d), (e)

(3) (c), (d), (e)   (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

120. राज्य विधान मंडळाबाबत जोड्या लावा :

	अनुच्छेद		तरतूद
(a)	203	(i)	लेखानुदाने, प्रत्ययानुदाने व अपवादात्मक अनुदाने
(b)	204	(ii)	पूरक, अतिरिक्त किंवा अधिक अनुदाने
(c)	205	(iii)	विनियोजन विधेयके
(d)	206	(iv)	अंदाजपत्रकाबाबत विधानमंडळातील कार्यपद्धती

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(4)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)

Match the pairs about the State Legislature :

	Article		**Provision**
(a)	203	(i)	Vote on account, vote of credit and exceptional grants
(b)	204	(ii)	Supplementary, additional or excess grants
(c)	205	(iii)	Appropriation Bills
(d)	206	(iv)	Procedure in Legislature with respect to estimates

	(a)	**(b)**	**(c)**	**(d)**
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(4)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)

---

121. अ. जा. आणि अ. ज. (अत्याचार प्रतिबंध) अधिनियम, 1989 अंतर्गत अपराध सिद्ध झाल्यास कोणती शिक्षा होऊ शकते ?

(1) कारावास (2) कारावास व दंड
(3) दंड व मालमत्ता जप्ती (4) वरील सर्व

What punishment can be imposed on conviction under the SC and ST (Prevention of Atrocities) Act, 1989 ?

(1) Imprisonment (2) Imprisonment and fine
(3) Fine and forfeiture of property (4) All the above

---

122. 1986 ग्राहक संरक्षण कायद्याअंतर्गत पुढीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने **सत्य** आहे/आहेत ?

(a) जिल्हा मंचाकडे अपिलीय अधिसत्ता नाही.
(b) राष्ट्रीय आयोगाचे मूल्य अधिसत्ता संबंधित कायदेशीर अधिकार 1 कोटी रुपयांच्या पुढे आहेत.
(c) राज्य आयोगाच्या सभासदांमध्ये एक जागा महिलांसाठी राखीव आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (b) आणि (c) (2) (a) आणि (c)
(3) (c) फक्त (4) सर्व विधाने सत्य आहेत

Which of the following statements related to the Consumer Protection Act 1986 is/are **true** ?

(a) District forum does not have Appellate Jurisdiction
(b) Pecuniary jurisdiction of National Commission is above one crore rupees
(c) One seat is reserved for women in the composition of the State Commission

Answer Options :

(1) (b) and (c) (2) (a) and (c)
(3) (c) only (4) All are true

---

www.reliableacademy.com 9922333999

123. 1986 च्या पर्यावरण संरक्षण कायद्याअंतर्गत (कलम 2) खालीलपैकी कोणाला इजा पोचत असेल तर तो पदार्थ धोकादायक मानला आहे?

(a) मनुष्य प्राणी (b) वनस्पती

(c) मालमत्ता (d) सुक्ष्म जंतू

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त (2) (a), (b) आणि (d) फक्त

(3) वरील सर्व (4) (a) आणि (b) फक्त

Hazardous Substance according to S2 of the Environment (Protection) Act 1986 means any substance which is liable to cause harm to which of the following ?

(a) Human beings (b) Plants

(c) Property (d) Micro-organisms

Answer Options :

(1) (a) only (2) (a), (b) and (d) only

(3) All of the above (4) (a) and (b) only

---

124. माहिती तंत्रज्ञान कायदा 2000 कलम 71 नुसार जी व्यक्ती नियंत्रक किंवा दाखला देणारे अधिकारी यांना परवाना किंवा डिजीटल सिग्नेचर मिळण्याकरिता चुकीची माहिती देतो त्याला __________ वर्षापर्यंत शिक्षा किंवा रुपये __________ पर्यंत दंड किंवा दोन्हीही होऊ शकते.

(1) तीन, पन्नास हजार (2) दोन, पन्नास हजार

(3) दोन, तीन लाख (4) दोन, एक लाख

According to Section 71 of the Information Technology Act 2000, whoever makes any misrepresentation to, or suppresses any material fact from, the controller or certifying authority for obtaining a licence/digital signature certificate shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to __________ years or with fine which may extend to __________ rupees or with both.

(1) three, fifty thousand (2) two, fifty thousand

(3) two, three lakh (4) two, one lakh

---

125. पुढील दोन पैकी कोणते विधान **चुकीचे** आहे?

(a) प्रशासनिक कायद्यान्वये मूळ कायद्यातून निर्माण झालेले दुय्यम अथवा हस्तांतरीत केलेले कायदे (नियम, उपविधी) अवैधानिक असले तरी, मूळ कायदा वैधानिक असु शकतो.

(b) जर दुय्यम कायदा मूळ कायद्याच्या अधिकाराबाहेर असेल तर असा कायदा अवैधानिक राहील.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **incorrect** ?

(a) The subordinate or delegated legislation (e.g. - rules, regulation, by-laws etc) made under the enabling parent act may be unconstitutional while the enabling parent Act is constitutional.

(b) If the subordinate legislation made is in excess of the power conferred by the parent act it is ultra vires.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922233999

126. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **योग्य** आहे ?

(a) भारतीय संविधानाने स्वीकारलेली व अंतर्भूत केलेली कायद्याच्या राज्याची त्रीसूत्रीय संकल्पना डेविस ने विषद केली.

(b) कायद्याचे राज्य यात सम्मीलित आहे स्वेच्छानिर्णय वगळणे व निश्चित नियम.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्हीही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) Davis has expounded three fold doctrine of rule of law adopted and incorporated in the Constitution of India.

(b) Rule of law means among other things elimination of discretion and fixed rules.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

127. राष्ट्रीय महिला आयोगाची खालीलपैकी कोणती कार्ये आहेत ?

(a) भारतीय संविधाना अंतर्गत महिलांशी संबंधित असलेल्या तरतुदींचा आढावा घेणे.

(b) महिलांसाठी वैधानिक उपाययोजना सुचविणे.

(c) महिलांच्या तुरुंगांना भेटी देऊन पाहणी करणे.

(d) महिलांशी संबंधित क्षेत्रांमध्ये शैक्षणिक आणि उत्कर्षकारक संशोधन हाती घेणे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (b) (2) (a), (b) आणि (d)

(3) (a), (b) आणि (c) (4) वरील सर्व

Which of the following are the functions of the National Commission for Women ?

(a) Review the Constitutional provisions affecting women.

(b) Suggest remedial legislative measures for women.

(c) Visit and Inspect jails for women.

(d) Undertake promotional and educational research in the fields related to women.

Answer Options :

(1) (a) and (b) (2) (a), (b) and (d)

(3) (a), (b) and (c) (4) All the four

---

128. पुढील दोन पैकी कोणते विधान **बरोबर** आहे ?

(a) भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद 23 मध्ये ''प्रदूषण मुक्त, स्वच्छ पर्यावरणाचा'' हक्क अंतर्भूत आहे.

(b) जर असे पर्यावरण धोक्यात आले तर नागरिकांना संविधानाच्या कलम 34 खाली ते दूर करण्यास्तव हक्क असेल.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **correct** ?

(a) In Article 23 of the Indian Constitution "Right to have pollution free, clean environment" is implied.

(b) If such an environment is endangered the citizens have the right to invoke Article 34 of the Constitution for removing the pollution.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922233999

129. विशेष न्यायालयातील प्रकरणे चालविण्यासाठी राज्य शासन ________ यांच्या शिफारशीनुसार प्रत्येक जिल्ह्यासाठी ________ वर्षापेक्षा कमी नाही इतकी व्यावसायिक प्रॅक्टीस पूर्ण झालेल्या त्याला आवश्यक वाटतील इतक्या संख्येतील वरिष्ठ अधिवक्त्यांचे एक जिल्हा मंडळ नियुक्त करील.

(1) पोलीस अधिक्षक, 10 (2) जिल्हा दंडाधिकारी, 7

(3) जिल्हाधिकारी, 10 (4) अपर जिल्हा दंडाधिकारी, 7

The State Government on the recommendation of the ________ shall prepare for each district a panel of such number of eminent senior advocates who have been in practice for not less than ________ years, as it may deem necessary for conducting cases in the special courts.

(1) Superintendent of Police, 10 (2) District Magistrate, 7

(3) Collector, 10 (4) Additional District Magistrate, 7

---

130. राज्यघटनेच्या उद्देशपत्रिकेची वर्णने व ज्या विद्वानांनी किंवा न्यायालयांनी ती केली यांची जुळणी करा :

(a) "घटना कर्त्यांचे मन ओळखण्याची किल्ली" (i) पंडित ठाकुरदास भार्गव

(b) "राज्यघटनेचा सर्वात मौल्यवान भाग" (ii) के.एम. मुन्शी

(c) "राजकीय कुंडली" (iii) भारताचे सर न्यायाधीश 'सिक्री'

(d) "अत्यंत महत्वपूर्ण भाग" (iv) बेरुबारी संदर्भ खटला [1960]

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)

Match the descriptions of Preamble of Constitution with the scholars or judiciaries who described them :

(a) "Key to open the mind of the makers" (i) Pandit Thakurdas Bhargava

(b) "Most precious part of the Constitution" (ii) K.M. Munshi

(c) "Political Horoscope" (iii) 'Sikri' [Chief Justice of India]

(d) "The part is of extreme importance" (iv) Berubari Reference Case [1960]

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222323999

131. कौटुंबिक हिंसाचार अधिनियम 2005 अंतर्गत खालीलपैकी कोणता हुकूम फौजदारी न्यायाधीश देऊ शकत नाही ?

(a) संरक्षण हुकूम
(b) परिविक्षा हुकूम
(c) पैशाविषयी मदत हुकूम
(d) ताबा हुकूम
(e) निवास हुकूम
(f) नुकसान भरपाई हुकूम

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) व (d) (2) (e) व (f) (3) (b) (4) (c) व (f)

Which of the following orders cannot be passed by a Magistrate under the Domestic Violence Act, 2005 ?

(a) Protection orders
(b) Probation orders
(c) Monetary Relief orders
(d) Custody orders
(e) Residence orders
(f) Compensation orders

Answer Options :

(1) (a) and (d) (2) (e) and (f) (3) (b) (4) (c) and (f)

---

132. ________ नितीवचनाचा आधार व हेतू हा भारतीय पुराव्याच्या कायद्यातील कलम 123 चा पाया आहे.

(1) नल्ला पोइना साइन लेजी
(2) सॅलस पॉप्युलिस्ट सुप्रीमा लेक्स
(3) इन बोना पार्टेम
(4) क्वी फॅसीट पर ॲलीयम फॅसीट पर से.

The object and basis of Maxim ________ is the basis of Section 123 of the Indian Evidence Act.

(1) Nulla poena sine lege
(2) Salus populiest suprema lex
(3) In bona partem
(4) Qui facit per alium facit per se

---

133. प्रशासनिक कायद्याप्रमाणे 'कायद्याची अधिसत्ता (Rule of Law) ही खालीलपैकी कशातून उत्पन्न झाली आहे ?

(1) फ्रेंच उक्ती 'la principle de legalite'
(2) लॅटीन संज्ञा 'corpus juris sentium'
(3) लॅटीन संज्ञा 'de lege lata'
(4) लॅटीन संज्ञा 'intra legem'

As per the Administrative Law, the expression 'Rule of Law' has been derived from the following ________.

(1) French Phrase 'la principle de legalite'
(2) Latin term 'corpus juris sentium'
(3) Latin term 'de lege lata'
(4) Latin term 'intra legem'

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

134. मधू किषवर वि. बिहार राज्य या सर्वोच्च न्यायालयातील 1996 च्या केसमध्ये सर्वोच्च न्यायालयाने असे नमूद केले की, __________ ही मूलभूत अधिकार व मार्गदर्शक तत्वांची आवश्यक असणारी योजना आहे.

(1) सीडॉ (CEDAW) (2) युएन्डीपी (UNDP)
(3) सीइसीएसआर (CECSR) (4) युएनसीएच्आर (UNCHR)

In Madhu Kishwar V. State of Bihar S.C. 1996 it was held by the Supreme Court that the __________ is an integral scheme of the Fundamental Rights and the Directive Principles.

(1) CEDAW (2) UNDP
(3) CECSR (4) UNCHR

---

135. खालीलपैकी कोणते हे प्रशासनिक न्यायाधिकरणाचे वैशिष्ट्य **नाही** ?

(1) हे एका कायद्यानुसार बनते
(2) ह्याला न्यायिक अधिकार असतात
(3) ह्याला साक्षीपुरावा व प्रक्रियेचे कडक नियम लागू होतात
(4) हे कागदपत्र सादर करण्याची सक्ती करू शकते

Which one of the following is **not** the characteristic of Administrative Tribunal ?

(1) It is creation of a statute.
(2) It is entrusted with judicial powers.
(3) It is bound by strict rules of evidence and procedure.
(4) It can compel production of documents.

---

136. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते **अयोग्य** आहे ?

(a) भ्रष्टाचार प्रतिबंधक कायदा 1988 अन्वये, क्रिमीनल प्रोसीजर कोड 1973 मधील विशेष न्यायाधीश म्हणून सहा सत्र न्यायाधीश हे नियुक्तीकरिता पात्र होऊ शकत नाहीत.
(b) या कायद्याखाली सरकारी वकील लोक/सरकारी नोकर असतो परंतु विधान भवन सदस्य नाही.

पर्यायी उत्तरे :

(1) केवळ (a) (2) केवळ (b) (3) दोन्ही (4) एकही नाही

Which one of the following two statements is **incorrect** ?

(a) Under the Prevention of Corruption Act 1988 Assistant Sessions Judge shall not be qualified for appointment as a special judge under the Code of Criminal Procedure, 1973.
(b) A Govt. Pleader is a public servant where as an MLA is not, under the Act.

Answer Options :

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

---

137. खालीलपैकी कोणते प्रशासनिक न्यायाधिकरण नाही ?

(1) कामगार न्यायालय (2) भाडे नियंत्रक
(3) रेल्वे दर न्यायाधिकरण (4) वरील एकही नाही

Which of the following is not an administrative tribunal ?

(1) Labour Court (2) Rent Controller
(3) Railway Rates Tribunal (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

138. काम करणाऱ्या महिलेचे कामाच्या ठिकाणी लैंगिक शोषण हे तिच्या ________ हक्कांचे उल्लंघन आहे.

(a) स्त्री पुरुष समानतेचा हक्क

(b) जीवन स्वातंत्र्याचा हक्क

(c) कोणताही व्यवसाय करण्याचा हक्क

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधान/विधाने **बरोबर** आहे/आहेत ?

(1) (a) फक्त (2) (a) आणि (b) फक्त

(3) (a) आणि (c) फक्त (4) (a), (b) आणि (c)

Sexual harassment of working women at a work place amounts to violation of her :

(a) right to gender equality

(b) right to life and liberty

(c) right to practice any profession

Which of the above statements is/are **correct** ?

(1) (a) only (2) (a) and (b) only

(3) (a) and (c) only (4) (a), (b) and (c)

---

139. खालीलपैकी कशाचा मूलभूत कर्तव्यांशी संबंध **नाही** ?

(a) ज्यामुळे आपल्या राष्ट्रीय स्वातंत्र्य लढ्यास स्फूर्ती मिळाली त्या उदात्त आदर्शांची जोपासना करुन त्यांचे अनुकरण करणे.

(b) आपल्या संमिश्र संस्कृतीच्या समृद्ध वारशाचे मोल जाणून तो जतन करणे.

(c) कमकुवत घटकांच्या विशेषत: अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातींच्या शैक्षणिक आणि आर्थिक हितसंबंधात वृद्धी करणे.

(d) ऐतिहासिक हितसंबंधाच्या आणि राष्ट्रीय दृष्ट्या महत्वाच्या स्मारकांचे रक्षण करणे.

योग्य पर्याय :

(1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c) (3) (c) आणि (d) (4) (d) फक्त

Which of the following is/are **not** related to fundamental duties ?

(a) To cherish and follow the noble ideals which inspired our national struggle for freedom.

(b) To value and preserve the rich heritage of our composite culture.

(c) To promote the educational and economic interests of the weaker sections, especially the Scheduled Castes and Scheduled Tribes.

(d) To protect all monuments of historic interest and national importance.

Correct answers are :

(1) (a) and (b) (2) (b) and (c) (3) (c) and (d) (4) (d) only

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222233999

140. खालीलपैकी कोणता अवैध विक्री प्रकार नाही ?

(a) कायद्याने ठरवून न दिलेल्या सेवा करात वृद्धी

(b) असत्य वर्णन, असत्य दावा किंवा जाहिरात – तोंडी, लेखी किंवा दृश्य

(c) बक्षिसाची खैरात करून उद्युक्त करण्याचा प्रयत्न

(d) मालासाठी असलेल्या सुरक्षा परिमाणांचा वापर न करणे

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) व (c) (2) (c) (3) (a) (4) एकही नाही

Which of the following is not an Unfair Trade Practice ?

(a) Increase in service charges not fixed by law

(b) False representation or misleading claim/advertisement whether made orally or in writing or visual

(c) Attempt to make temptation by offering prizes etc.

(d) Non compliance of product safety standards

Answer Options :

(1) (a) and (c) (2) (c) (3) (a) (4) None

---

141. ________ च्या तरतुदी, या अधिनियमाखाली सामुदायिक दंड बसविणे व तो वसूल करणे आणि त्याच्याशी संबंधित सर्व इतर बाबी यांच्या प्रयोजनार्थ शक्य असेल ते अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती (अत्याचारापासून प्रतिबंध) अधिनियम, 1989 खाली लागू होतील.

(1) नागरी हक्क संरक्षण अधिनियम, 1955 कलम 10-A

(2) भारतीय दंड संहिता कलम 438

(3) भारतीय दंड संहिता कलम 358

(4) नागरी हक्क संरक्षण अधिनियम, 1955 कलम 17-A

The provisions of ________ shall so far as may, apply for the purposes of imposition and realisation of collective fine and for all other matters connected therewith under the Scheduled Castes and Scheduled Tribes (Prevention of Atrocities) Act, 1989.

(1) Sec. 10-A of Protection of Civil Rights Act, 1955

(2) Sec. 438 of I.P.C

(3) Sec. 358 of I.P.C

(4) Sec. 17-A of Protection of Civil Rights Act, 1955

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

142. खालीलपैकी माहितीचा अधिकार अधिनियम 2005 च्या कोणत्या कलमानुसार 'जी न्यायालयाने/न्यायाधिकरणाने प्रकाशित करण्यापासून रोखली आहेत किंवा जी माहिती उघड केल्याने न्यायालयाचा अवमान होईल', अशी माहिती उघड करण्यापासून सूट देण्यात आली आहे.

(1) कलम 8 (1) (d)   (2) कलम 8 (1) (j)

(3) कलम 8 (1) (e)   (4) कलम 8 (1) (b)

Under which of the following sections of RTI Act 2005; 'information which has been expressly forbidden to be published by any court or tribunal or the disclosure of which may constitute contempt of court' exempted from disclosure of information ?

(1) Section 8 (1) (d)   (2) Section 8 (1) (j)

(3) Section 8 (1) (e)   (4) Section 8 (1) (b)

---

143. अपीलकाराने विहीत पद्धतीत 50% रक्कम ठेव म्हणून किंवा रक्कम ₹ ________ यापैकी जी कमी आहे ती ठेवल्याशिवाय सदर व्यक्तीस राज्य आयोगाने दिलेल्या निकालाविरुद्ध राष्ट्रीय आयोगाकडे अपील दाखल करता येत नाही.

(1) 25000   (2) 30000   (3) 35000   (4) 20000

No appeal by a person, who is required to pay any amount in terms of an order of the State Commission, shall be entertained by the National Commission unless the appellant has deposited in the prescribed manner 50% of the amount or ₹ ________ whichever is less.

(1) 25000   (2) 30000   (3) 35000   (4) 20000

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

144. खालीलपैकी कोणता अधिकारी हा अ. जा आणि अ.ज. (अत्याचार प्रतिबंध) अधिनियम 1989 नुसार प्रतिबंध कार्यवाही सुरु करू शकतो ?

(a) जिल्हा दंडाधिकारी

(b) कार्यकारी दंडाधिकारी

(c) उपपोलिस अधीक्षकाच्या खाली नसलेल्या श्रेणीतील पोलिस अधिकारी

(d) उपविभागीय दंडाधिकारी

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) व (d) (2) (a) व (b) (3) (a), (b) व (d) (4) सर्व चार

Who from amongst the following can initiate preventive action under the SC and ST (Prevention of Atrocities) Act, 1989 ?

(a) District Magistrate

(b) Executive Magistrate

(c) Police officer not below the rank of Deputy Superintendent of Police

(d) Sub-divisional Magistrate

Answer Options :

(1) (a) and (d) (2) (a) and (b) (3) (a), (b) and (d) (4) All the four

---

145. सामान्य व्यवहारक्रमानुसार अन्य व्यक्तींना ज्यावेळी व ज्या ठिकाणी आणि ज्या अटी व शर्तींवर माल विकला जातो किंवा सेवा उपलब्ध करून दिल्या जातात त्याच वेळी व त्याच ठिकाणी व त्याच अटी व शर्तींवर एखाद्या व्यक्तीला ''अस्पृश्यते'' च्या कारणावरून असा माल विकण्याचे किंवा अशी सेवा उपलब्ध करून देण्याचे जो कोणी नाकारील तो, कमीत कमी ________ व जास्तीत जास्त ________ महिने इतक्या मुदतीच्या कारावासास व कमीत कमी ________ व जास्तीत जास्त ________ रुपये अशा द्रव्यदंडासही पात्र होईल.

(1) 3 महिने, 6 महिने आणि ₹ 500, 1000 (2) 1 महिना, 6 महिने व ₹ 500, 1000

(3) 1 महिना, 6 महिने व ₹ 100, 500 (4) 3 महिने, 6 महिने व ₹ 100, 500

Whoever on the ground of "untouchability" refuses to sell any goods or refuses to render any service to any person at the same time and place on the same terms and conditions at or on which such goods are sold or services are rendered to other persons in the ordinary course of business shall be punishable with imprisonment for a term of not less than ________ and not more than ________ months and fine shall not be less than ________ and not more than ________ rupees.

(1) 3 months, 6 months, ₹ 500, 1000 (2) 1 month, 6 months, ₹ 500, 1000

(3) 1 month, 6 months, ₹ 100, 500 (4) 3 months, 6 months, ₹ 100, 500

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

146. एखादा दस्त सादर करणे लोकहितामध्ये नाही हे विशेष अधिकाराचे समर्थन असू शकते. खालीलपैकी कोणती बाब लोकहितामध्ये मोडत नाही ?

(1) संरक्षण व्यवस्थेला बाधक

(2) उत्तम राजनैतिक संबंध

(3) कार्यक्षम लोकसेवा

(4) राष्ट्रपतीचे वैवाहिक संबंध

The production of the document would not be in public interest can be a justification of the privilege. Which of the following is not in public interest ?

(1) Injurious to defence

(2) Good diplomatic relations

(3) Proper functioning of public services

(4) Matrimonial relations of President

---

147. ग्राहक संरक्षण कायदा 1986 यामधे दिलेल्या ग्राहकाच्या व्याख्येनुसार खालीलपैकी कोणत्या व्यक्ती ग्राहक होत नाहीत ?

(a) दुसऱ्याने विकत घेतलेली वस्तू त्याच्या परवानगीने वापरणारी व्यक्ती.

(b) पुनर्विक्रीसाठी ज्या व्यक्तीने वस्तू विकत घेतली आहे, ती व्यक्ती.

(c) मोफत दिल्या जाणाऱ्या सेवेचा लाभ घेत असलेली व्यक्ती.

(d) उधारीवर वस्तू विकत घेतली आहे ती व्यक्ती.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (d) (2) (b) आणि (c)

(3) फक्त (b) (4) सर्व व्यक्ती ग्राहक आहेत

Who is not a consumer under the definition of a consumer given under the Consumer Protection Act 1986 ?

(a) Person who uses the goods bought by the other for a consideration with his consent.

(b) Person who has bought the goods for re-sale.

(c) Person enjoying benefits of services given free of charge.

(d) Person who has bought the goods on credit.

Answer Options :

(1) (a) and (d) (2) (b) and (c)

(3) (b) only (4) All are consumers

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9222333999

148. खालीलपैकी कोणती कृत्ये अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती (अत्याचार प्रतिबंध) कायदा 1989 च्या अंतर्गत दंडनीय अपराध आहेत ?

(a) अनुसूचित जाती/जमातीची नाही अशा A या व्यक्तीने अनुसूचित जाती/जमातीच्या B या व्यक्तिस किळसवाणा पदार्थ खाणे भाग पाडले.

(b) अनुसूचित जातीच्या A या व्यक्तीने आपल्याच जातीच्या B या व्यक्तीची जमीन अवैध मार्गाने हडप केली.

(c) अनुसूचित जाती/जमातीच्या नसलेल्या A या व्यक्तीने अनुसूचित जाती/जमातीच्या सर्व व्यक्तींना त्याच्या खाजगी मंदिरात येऊन पूजा करण्यास परवानगी दिली नाही.

(d) अनुसूचित जातीच्या A या व्यक्तीने आपल्या ऑफीसमधील उच्चवर्णीय (अनुसूचित जाती/जमातीची नसलेल्या) महिला लिपिकाची लैंगिक छळणूक केली.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) आणि (c) (2) कोणतेही नाही

(3) (a) फक्त (4) वरील सर्व

Which of the following acts are considered as offences punishable under the provisions of the SC, ST (Prevention of Astrocities) Act 1989 ?

(a) A who is not a member of SC or ST compels, B who is a member of Scheduled Caste/ST to eat inedible substance.

(b) A who is a member of the Scheduled Caste, wrongfully occupies a piece of land owned by, B who is also a member of the Scheduled Caste.

(c) A who is not a member of SC/ST does not allow the members of SC or ST to enter his private temple to worship.

(d) A who is a member of the Scheduled Caste sexually exploits a woman clerk in his office who does not belong to the Scheduled Caste/Tribe.

Answer Options :

(1) (a) and (c) (2) None

(3) (a) only (4) All the above

---

149. 'कायद्याची अधिसत्ता' हे खालीलपैकी कशाचा भाग आहे ?

(1) नैसर्गिक न्याय (2) स्थानिक कायदा (3) नैतिक मूल्ये (4) शिस्त

Rule of Law is regarded as a part of :

(1) Natural Justice (2) Municipal Law (3) Ethics (4) Discipline

---

150. नागरी हक्क संरक्षण अधिनियम, 1955 नुसार 'अनुसूचित जाती' याला भारतीय संविधानाच्या खंड ________ अनुच्छेद ________ मध्ये त्यास नेमून दिलेला अर्थ आहे.

(1) 17, 362 (2) 10, 258 (3) 22, 368 (4) 24, 366

As per the Protection of Civil Rights Act, 1955 "Scheduled Caste" has the meaning assigned to it in clause ________ of article ________ of the Constitution of India.

(1) 17, 362 (2) 10, 258 (3) 22, 368 (4) 24, 366

-o0o-

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

www.reliableacademy.com 9922333999

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्रमांक **201.** सतीची चाल नष्ट करण्यासीठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव **खालीलप्रमाणे** प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

SEAL

www.reliableacademy.com 9222333999

परीक्षेचे नांव : राज्य सेवा (मुख्य) परीक्षा- २०१५

विषय : सामान्य अध्ययन II **परीक्षेचा दिनांक : १३ सप्टेंबर, २०१५**

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत "**राज्य सेवा (मुख्य) परीक्षा-२०१५**" या स्पर्धा परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकेची उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली आहे. सदर उत्तरतालिकेतील प्रश्न-उत्तरांसंबंधी उमेदवारांना निवेदन करावयाचे असल्यास त्यांनी अधिप्रमाणीत स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन परीक्षेचे नाव, प्रश्नसंच, प्रश्नक्रमांक यांच्या उल्लेखासह पेपर क्रमांकनिहाय (I, II, III, IV) स्वतंत्र कागदावर आपले लेखी निवेदन तयार करुन अशी सर्व निवेदने एकाच पाकीटातून उपसचिव (गोपनीय), महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, ५[१/२], ७ व ८ वा मजला, कुपरेज महानगर टेलिफोन निगम इमारत, महर्षि कर्वे मार्ग, कुपरेज, मुंबई ४०० ०२१, या पत्त्यावर टपालाने पाठवावे. यासंदर्भात दि.**१ ऑक्टोबर, २०१५** पर्यंत आयोगाकडे प्राप्त झालेल्या निवेदनांचीच दखल घेतली जाईल. तद्नंतर आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत, याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
1	3	4	2	4
2	2	2	2	3
3	4	3	4	2
4	3	3	3	4
5	4	3	3	2
6	2	2	2	4
7	3	3	4	4
8	2	2	4	1
9	1	1	1	1
10	4	2	2	4
11	4	4	1	2
12	1	4	4	2
13	1	1	2	1
14	3	2	3	4
15	4	4	4	3
16	2	1	1	4
17	3	4	1	3
18	4	4	3	1
19	1	4	4	2
20	1	4	4	3
21	2	1	3	1
22	4	2	1	2
23	3	1	1	3
24	1	4	1	4
25	2	2	2	3

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
26	4	1	3	1
27	4	3	1	3
28	3	1	4	1
29	1	3	1	4
30	1	4	2	2
31	2	1	4	3
32	2	3	3	2
33	3	1	4	4
34	1	3	3	1
35	4	2	2	1
36	3	4	1	4
37	1	1	4	1
38	1	2	1	2
39	2	1	1	4
40	4	3	3	2
41	3	4	3	1
42	3	4	2	2
43	1	1	1	2
44	3	1	2	3
45	3	3	3	2
46	3	4	1	1
47	1	1	3	1
48	1	2	3	3
49	4	4	2	4
50	4	3	2	1

www.reliableacademy.com 9922233999

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	1	3	3	4
52	4	1	4	2
53	2	2	4	4
54	4	3	3	3
55	2	3	4	1
56	4	1	4	4
57	3	2	1	3
58	2	4	2	3
59	1	3	1	1
60	1	1	1	1
61	2	2	3	1
62	2	4	3	1
63	1	3	4	2
64	4	3	2	4
65	3	4	4	4
66	2	1	2	3
67	1	1	3	3
68	3	3	1	3
69	3	2	1	3
70	4	2	4	3
71	2	2	4	3
72	1	4	2	4
73	4	4	3	4
74	4	3	2	1
75	3	2	3	3

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	2	4	1	4
77	4	4	4	4
78	2	2	3	2
79	2	4	4	2
80	1	4	4	2
81	2	4	2	2
82	2	2	2	2
83	1	2	2	1
84	4	3	4	3
85	4	4	4	2
86	4	3	2	4
87	4	3	2	1
88	2	4	4	4
89	4	1	3	2
90	4	4	4	4
91	3	3	2	2
92	3	2	4	4
93	2	1	1	4
94	3	2	2	3
95	2	2	3	4
96	2	2	4	2
97	3	4	2	2
98	4	1	4	3
99	2	2	2	2
100	4	2	1	4

www.reliableacademy.com 9922333999

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
101	1	4	4	4
102	3	4	2	4
103	4	1	3	4
104	2	3	3	2
105	1	4	1	2
106	4	2	1	1
107	4	3	2	2
108	2	4	1	4
109	3	4	1	4
110	2	1	1	3
111	2	2	2	1
112	1	3	4	1
113	4	1	2	4
114	2	2	4	1
115	4	1	4	1
116	1	2	3	2
117	4	2	4	3
118	3	1	2	3
119	1	2	2	2
120	2	4	4	2
121	4	1	3	4
122	4	2	3	3
123	3	3	4	4
124	4	1	1	3
125	4	1	2	3

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
126	2	1	1	3
127	4	4	1	3
128	4	4	4	4
129	2	4	1	1
130	1	2	4	1
131	3	4	4	3
132	2	3	4	4
133	1	3	4	3
134	1	4	1	2
135	3	2	2	4
136	1	3	4	4
137	4	4	3	2
138	4	4	3	4
139	3	3	4	4
140	3	4	2	1
141	1	3	3	1
142	4	1	4	4
143	3	3	4	3
144	4	1	3	1
145	3	4	1	4
146	4	4	3	4
147	2	4	2	1
148	3	3	4	2
149	1	4	3	2
150	4	2	4	4

www.reliableacademy.com 9222333999